2870

CITIȚI „DREPTATEA", TRIBUNĂ DE LUPTĂ ÎMPOTRIVA COMUNISMULUI!

Director
PAUL LĂZĂRESCU
Redacția și Administrația
Fără sediu
4 pagini — 1 leu

Dreptatea

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC
creștin și democrat

ANUL XXII
(Seria a IV-a nr. 136)
SÎMBĂTĂ
21 iulie 1990

AU TRECUT ȘAPTE LUNI DE LA MOARTEA COPIILOR NOȘTRI

„Erau tineri, aveau de unde muri"

Au trecut șapte luni de la moartea copiilor noștri (căci eroii au fost toți cei care au lăsat acasă o mamă plingind).

Șapte luni care grăiesc din plin despre fluiditatea timpului dar și a memoriei noastre de supraviețuitori. Șapte luni care-au condensat în ele comportamentul nostru moral, al nostru, adică al celor scăpați cu viață. Al celor care s-au stresat frumos prin moarte, s-au pus la adăpost spunîndu-și : „Eu sînt egoist și vreau să trăiesc".

De șapte luni trupurile copiilor noștri s-au eliberat de spirit, de tot ce-i omenesc. Dar voința lor, energia lor pozitivă care-a transformat istoria, s-a adunat toată la un loc, devenind ochiul scrutător al conștiinței lor. Nu simțiți cumva acest duh al privirii plutind peste noi, înfigîndu-se în ceafă, în inimă ?

Anticii, în concepția lor, recunoșteau ca spirit justițiar existența **Erinniilor** (Furiilor) care te urmăreau toată viața pentru nedreptatea comisă pînă se răzbunau. Prin răzbunarea lor restabileau ordinea divină iar istoria își putea relua cursul firesc.

Mă-ntreb oare cum cinstim memoria morților noștri ? Depunînd cumva cîte-o coroană de flori, dar avînd totodată grija de a transforma acest măreț gest în propagandă politică ? Ignorînd sau murdărind troițele bucureștene ? Aprinzînd lumînări în dorul lelii, cu gîndul alurea ? Bătîndu-și joc de dieslurile morților, ignorîndu-le ? Terfelindu-le memoria, considerîndu-i acum revoluționarii care-au luptat pentru triumful perestroikăi la noi în țară ?

Șapte luni sînt de cînd copiii noștri s-au sfîrșit și zac la adăpostul unei cruci. Citeodată mă trage de mînă gîndul păcătos : mai bine de ei, mai bine să nu trăiești decît să vezi că totul a fost în zadar. Și să simți gustul de sînge al „democrației originale".

București, oraș sfînt, pădure de cruci, oare ce ne mai așteaptă ? Să luăm calea exilului, cum ne propunea un „ziarist", sau calea cerului, cea „propăvăduită" de mineri ?

Căci tinerii care-au mai scăpat în decembrie se pare că au fost luați în evidență și, din grijă pentru om, li se pregătesc din timp crucile. Cruci frumoase, migălos scrise, lăcuite cu salivă secretată din pofta puterii. Să fie ca-n democrație : fiecare cu crucea lui. Cîte-o cruce pe cap de locuitor ! Care va să zică, bunăstare !

O știre de ultimă oră ne face cunoscut că domnul președinte Iliescu a început dialogul cu studenții. Pe cînd va începe însă dialogul și cu morții noștri ? Căci în fața Cimitirului Eroilor, în fața Troițelor, ar fi trebuit domnia sa să depună jurămîntul. Ca să fie fertat și binecuvîntat de morții noștri. Iar Parlamentul și acei oameni care hotărăsc destinul țării ar trebui să albă forța și tăria morală ca să citească fiecare literă importantă în fața Crucilor. Acolo unde aerul se smereste și refuză să respire. Acolo unde timpul s-a oprit păstrînd vie măcar jertfa copiilor noștri.

Căci din întunericul acestor gropi, și din întunericul puștăriei Jilava răsare astăzi în România lumina purității și a libertății. Cei ce zac acolo, în întuneric, sînt troițele care luminează libertatea noastră. Ei veghează ca această schimbare la față a României să se poată înfăptui. Iar chipul României este chipul martirizat al lui Marian Ștunteanu, imagine a libertății cioplite, bătute, scuipate, bătute în cuie... Prin această imagine-simbol intrăm noi — arșiți, speriați, fugăriți de „hoardele minerale" — în Europa.

FOTO : PETER GHEORGHE

După șapte luni de cînd ne-am îngropat morții ne marginalizăm noi înșine, refuzîndu-ne condiția primă a devenirii datorită UITĂRII. Căci, uităm cam repede că există părinți ai căror copii s-au suit la cer, uităm cam repede că există copii ai căror părinți „stau de-a dreapta tatălui".

AURA ALEXA IOAN

Scrisoare deschisă domnului ION ILIESCU

Istoria vă va judeca, va fi poate singura judecată căreia nu vă veți putea sustrage în planul omenesc. Iar istoria vă va judeca pentru că din prima clipă ați încercat să o falsificați. Cu luni, poate cu ani, înainte de revolta populară, vă pregăteați, împreună cu alții, să preluați puterea. Căci numai puterea o doreați : altfel ați fi combătut public sistemul comunist, iar acum v-ați fi alăturat poporului și nu securității. Nu ați avut curajul să pășiți în față, ați profitat de momentul cînd alții — tinerii țării — s-au sacrificat pentru libertate. După ce ați preluat puterea, v-ați prezentat sub o falsă identitate : sîntem o emanație a Revoluției. Care revoluție ? Cea a complotului securității și al nomenclaturii cu care aveați o prealabilă înțelegere ? Termenii trebuie clarificați. Dacă denumiți și revolta populară (miracolul din decembrie) — „revoluție", atunci, cu siguranță, „emanația revoluției" nu este de fapt altceva decît o contra-revoluție totalitară de extremă stînga, cu caracter net represiv. Dovezile, în acest sens, sînt la îndemînă, domnule Iliescu. De la proiectul inițial de democratizare, exprimat în proclamația din 22 decembrie (libertatea mediilor de informare, separarea puterilor, pluralismul politic, proprietatea privată etc.) nu ați făcut decît să reinstaurați :

DOINA CORNEA

(Continuare în pag. a 4-a)

Scrisoare deschisă domnului PETRE ROMAN

Faceți parte din generația de vîrstă medie care a preluat ștafeta puterii. Ca mulți din membrii guvernului nou-ales de d-voastră (fii ai foștilor demnitari comuniști) sînteți un tehnocrat, format într-o universitate occidentală. Și e foarte bine : este o speranță că aveți un orizont mai deschis. În întîlnirile d-voastră cu reprezentanții ai guvernelor occidentale, în consilii, în fața presei străine, faceți declarații că doriți să instaurați la noi în țară democrația, drepturile umane, o economie de piață. Dar o declarație nu are prea mare valoare dacă nu este susținută și de efortul de a o realiza. Ea poate avea chiar o valoare negativă atunci cînd faptele persoanei dovedesc tocmai contrariul.

De patruzeci de ani societatea românească este bolnavă de mineluță, sufletul ne este zdrobit de neadevăruri, așa încît mulți nu mai știm cine sîntem și ce sîntem, care este calea cea adevărată.

Domnule Petre Roman, vă spun toate acestea cu o mare consternare. Sperasem o clipă, după numirea ministrilor de dumneavoastră, că noul guvern va rupe cu mineluța. Sînt tineri. Dar ceea ce afirmaseră la Innsbruck purtătorii d-voastră de cuvînt, în legătură cu zilele de 13—15 iunie, mi se părea de-a dreptul halucinant.

DOINA CORNEA

(Continuare în pag. a 4-a)

VALEA PLÎNGERII SAU VALEA DISPERĂRII

COPȘA MICĂ — între tragedia ecologică și interes economic (I)

Avertismentele și apelurile specialiștilor și ale populației din zonă au atras, în mod firesc, atenția asupra tragediei ecologice de la Copșa Mică. În data de 30 iunie, în Mediaș a avut loc o demonstrație de protest — organizată de Mișcarea Ecologistă Română, la care s-a cerut închiderea totală a celor două mari uzine poluante : C.M.M.N. — Combinatul Metalurgic de Metale Neferoase și CARBOSIM.

Gradul de poluare extrem de ridicat a creat acestei zone poziția tristă a „celei mai poluate zone din Europa."

Prezența în cantitate foarte mare a negrului de fum, bioxidului de sulf, plumb, zinc, cadmiu, crom, nitrați și alte noxe extrem de toxice face ca vîrsta medie a populației să fie aici cu circa 10 ani mai redusă decît vîrsta medie pe țară.

Poluarea se întinde pe o suprafață foarte mare : Copșa Mică — Mediaș și împrejurimi, punînd în pericol viața a peste 100.000 de oameni.

De asemenea se distruge vegetația și se îmbolnăvesc animalele. În zarzavaturi se găsesc substanțe toxice, ca și în lapte și în carnea animalelor.

Se naște firesc întrebarea : 100.000 de oameni pe cale de dispariție ? — Genocid cu bună știință ? !

LA FAȚA LOCULUI

Nimic nu se poate cultiva aici. O zonă fără natură, o zonă fără viață. Totul este negru : cerul, pămîntul, puțina iarbă, casele, fețele oamenilor. Aerul este apăsător, asfixiant. Pe fețele oamenilor sînt urme adînci lăsate de munca grea, abrutizantă, iar mîinile le sînt pline de întuneric. Este un întuneric ajuns în brațele adînc implantate în mîinile lor. Întunericul a lăsat și alte urme, aplecîndu-i tot mai mult spre pămînt, spre pămîntul negru, ars de substanțe toxice, pămînt care nu va mai putea fi vîru, poate niciodată.

Iarba este arsă, rară, copacii tuși, ici-colo cîte o frunză încearcă să învingă moartea. Animalele sînt puține, grecoase în mișcări, bolnave și ele. Păstrează doar inerția care le obligă să trăiască...

Oameni, natură, animale, aer, cam integrite — tablou întunecat, fum, tristețe, substanțe toxice fabulate în fiecare zi, din ce în ce mai mult, mai spăsător, mai ultimativ...

CE SPUNE MEDICUL

„Medicul ar trebui să fie consultat înainte de a se lua o decizie în întreprindere, decizie privitoare la schimbarea sau dezvoltarea procesului de producție, cu influențe directe asupra sănătății oamenilor" — ne spune dl. doctor Jan Nemes — medic de întreprindere la C.M.M.N., specializat în medicina muncii și în probleme industriale.

„Este îndoielnic ca într-o întreprindere de acest tip să nu fie luate în considerare cele spuse de medic : Problemele din aici foarte complicate, riscul de îmbolnăvire este foarte mare. Cu toate acestea, noi, medicii, nu avem voie să mergem în întreprindere neînsoțiți. Poluarea este atît de mare încît există zone în care intoxicarea este instantanee. Un medic de întreprindere, pe lîngă specializarea în medicină, trebuie să fie foarte bine documentat și în ceea ce privește problemele întreprinderii respective. Practic este vorba de o altă specializare, aceasta fiind necesară pentru a putea spune dacă un flux tehnologic funcționează sau nu în limitele admisibile pentru sănătatea umană.

În C.M.M.N. sînt aproximativ 3.800 de muncitori. Acestora li se face control anual : sînge, urină, tensiune, examen clinic. În general, plumbul se fixează în oase, splină și se elimină în mică cantitate prin urină. La un număr de aproximativ 2.500 de muncitori se observă o intensitate a bolilor profesionale, provocate de poluarea ce a depășit limita de toxicitate admisibilă.

Avem numai două dispensare specializate, la Cluj și Sibiu, cu locuri de spitalizare în domeniul ce ne este necesar. Pentru eliminarea plumbului, pacienților li se fac injecții, care însă nu duc la eliminarea totală a acestuia. După acest tratament de chelare pacienții sînt trimiși la Avrig pentru o perioadă de două săptămîni.

Dintre numeroasele boli pe care le tratăm, există și complicații care nu se pot trata decît la Sibiu. Plumbul provoacă saturnism, anemie, tulburări psihologice, leziuni renale ; intoxicația cu cadmiu — bronșite, emfizem pulmonar, leziuni osoase, artero-scleroză, hipertensiune, cancerul de prostată ; zincul, în cantități de peste 20 de mg. pe zi provoacă frisoane, febră, leucocitoză.

Dacă intoxicația cu plumb și alte noxe este de lungă durată, intoxicația cu oxicarbon este instantanee.

Ca boli profesionale mai menționez ulcerul și o anumită degradare biologică a organismului și a rezistenței sale.

Aici există boli și complicații pe care nu le-am mai întîlnit în toată activitatea mea de 30 de ani. Cu toate acestea, oamenii continuă să lucreze și să trăiască aici, deoarece pun banii înaintea sănătății. Pentru că tot a venit vorba despre bani, aș dori să spun că spre deosebire de muncitorii din fabrică, deși toată populația este expusă aproape aceluiași grad de toxicitate, acest fapt nu este recunoscut, neacordîndu-se sporul pecuniar corespunzător.

Nici condițiile noastre de muncă nu sînt la înălțimea nevoilor și ale eficienței. Nu avem condiții de spitalizare, tratament, transport, nu avem cadre de specialitate. Cu toate aceste lucruri, în loc să se înființeze noi policlinici, fenomenul este invers : se desființează. În momentul de față sîntem zece cadre de specialitate în acest dispensar, restul posturilor fiind desființate, după cum au fost desființate și maternitatea, secția de voltaizare, internare, dermatologie.

Trăim aici într-o zonă cu un maximum de boli profesionale, boli la care se adaugă și starea psihică defavorabilă a oamenilor. Localnicii din Copșa Mică sînt bolnavi de nervi, negrul de fum creînd o adevărată psihoză.

Putem vorbi deci despre o nevroză a negrului de fum. Este cu totul dificil să tratezi o boală gravă, combinată fiind cu o traumă psihică. În această situație medicul este nevoit să lupte împotriva ambelor boli.

Animalele de povară nu trăiesc mai mult de 4—5 ani, pentru că iarba consumată este infestată cu chimicale.

La ultimele analize s-a observat că acum negrul de fum din atmosferă conține gudron, fiind cancerigen. Din păcate această nu se poate demonstra decît cu aparate sofisticate, aparate pe care însă nu le avem."

ȘI TOTUȘI OAMENII RĂMÎN

Cu toate condițiile grele, cu toate bolile ce îl înconjoară, oamenii rămîn.

Dintre localnici, dl. Tică Alexandru — pensionar, se întreabă : „Cum să fug de aici. Aici s-au născut părinții mei, aici m-am născut eu, aici am muncit 40 de ani, și am ajutat la ridicarea bisericii. Nu pot să plec. Aici vreau să fiu înmormîntat, lîngă părinții și străbunii mei." L-am întîlnit la Primăria din Copșa Mică, unde insista pentru introducerea în procesul de producție al negrului de fum, a unei metode ameș-

Anchetă realizată de
AMELIA NEACȘU

(Continuare în pag. a 3-a)

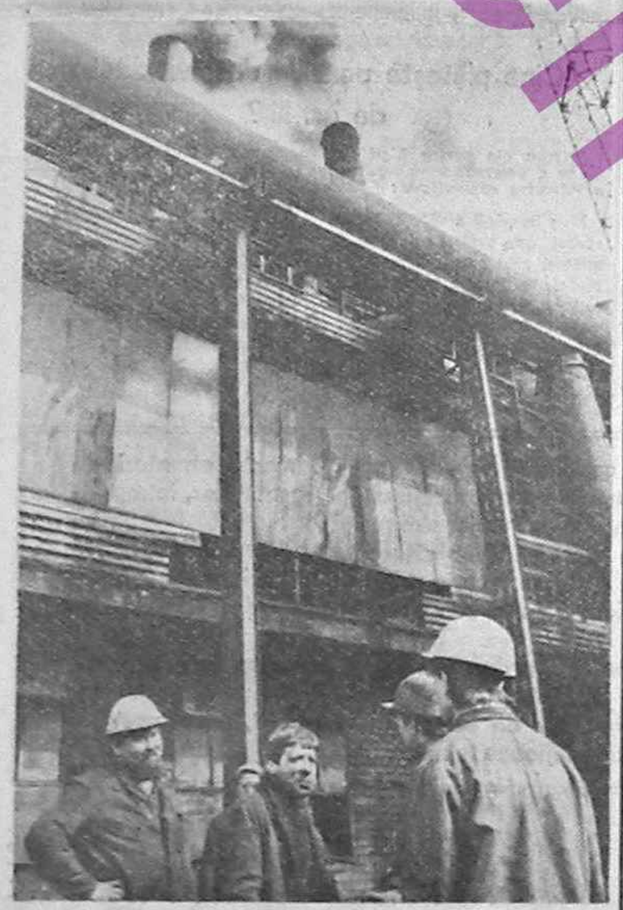

COMUNICAT

Avînd în vedere nesoluționarea cererilor exprimate în moțiunile de protest înaintate Guvernului și Ministerului de Justiție la data de 13 iulie 1990, continuăm acțiunile de protest împotriva încălcării drepturilor omului în România, organizînd duminică 22 iulie 1990 un miting în spirijinul revendicărilor formulate anterior.

Această acțiune se va desfășura în același spirit civilizat imprimat de mișcarea studențească și va avea loc în Piața Universității între orele 18—21.

Participanții la acest miting sînt rugați să poarte cămăși sau bluze de culoare albă, să aducă flori și să respecte condițiile formulate de organizatori.

Liga studenților I.P.B.
Eugen Leahu

Asociația studenților arhitecți
Bogdan Miulescu

Sindicatul studenților economiști
Radu Gavrilă

Societatea studenților medicinești
Vlad Moisescu

Medicamentul nostru... dă-ni-l nouă...

Farmaciile sînt unele dintre cele mai solicitate magazine, deși este binecunoscut faptul că rareori pot răspunde solicitărilor. Periplul zilnic în căutarea medicamentului trebuincios este un fapt intrat în banal, dar nu înseamnă că cererea este și rezolvată. În cele mai multe dintre farmacii nici măcar obișnuitul antinevralgic nu poate fi găsit. Se ajunge mai întotdeauna la obișnuitele și neplăcutele situații: întrebări și interpelări, majoritatea cu iritare în glas ori reproșuri, ca și răspunsurile ; cozi interminabile acolo unde întîmplător poți rezolva o rețetă dacă nu întreagă cel puțin parțial ; veritabile asalturi la unitățile unde „s-a băgat marfă". În maximum cîteva ore însă rafturile sînt din nou goale, întrucît stocul se dovedește întotdeauna insuficient.

Nici farmaciile spitalelor nu se pot lăuda cu o situație mai bună, așa încît medicația pacienților internați trebuie adaptată celor existente în depozit sau administrarea loșcurilor se face incomplet.

Am încercat să determinăm în ce constă această... boală a medicamentelor și am poposit la Oficiul Farmaceutic Central din strada Aviator Sănătescu, unde am stat de vorbă cu doamna directoare Victoria Dumitriu. Aflăm că la acest depozit sosește numai importul de medicamente, care la ora actuală se află în cantități destul de mari și va fi livrat odată cu terminarea testelor necesare. Aici se găsește nomenclatorul de import conform căruia sînt făcute comenzile către partenerii străini. Pentru satisfacerea necesarului se apelează în principal la ceea ce este numită „relația Est", urmînd ca ceea ce nu se poate obține să fie solicitat în Occident. Anul acesta, datorită evenimentelor de la noi și din întreaga Europă răsăriteană, carențele în aprovizionare s-au adîncit în mod nedorit ; de exemplu, în toate aceste șapte luni, Germania de Est nu a livrat nici un medicament. Lipsurile pot fi remediate datorită unui important fond alocat importului din Vest care însă, aprobat cu întîrziere, a dus la creerea cunoscutelor sincope în achiziționare. Tot la Oficiul Farmaceutic Central sînt semnalate livrările defectuoase de medicamente către oficiile teritoriale făcute de cele șapte întreprinderi producătoare din Capitală sau din țară. În plus, printr-o muncă suplimentară a lucrătorilor oficiului central, se determină necesarul de medicamente pe întreaga țară, pentru ca repartiția să se facă în mod egal ori în funcție de cerințe.

Ne interesăm de aprovizionarea cu medicamente indigene la unul dintre depozitele Oficiului Farmaceutic nr. 1, în bulevardul Miciurin. Aici aflăm de la doamna Gabriela Olaru că unitatea dispune de mijloace de transport și de personalul necesar, dar lipsește marfa ; aceasta datorîndu-se livrărilor deficitare.

Încercăm să găsim un răspuns la unul dintre furnizori, respectiv Secția a IV-a a Întreprinderii de Medicamente București. Doamna ingineră chimistă Margareta Rădoi ne asigură că pentru produsele galenice care se fabrică la atelierul pe care domnia sa îl conduce există în general materii prime, „deși mai sînt și dificultăți".

Din păcate, nu am putut obține informații și de la cei de al doilea depozit al Oficiului Farmaceutic nr. 1, situat în strada Aleea Constantinescu. Am încercat însă obținerea unei imagini de ansamblu și eventual un răspuns la întrebarea „de ce nu se găsește medicamentul" întreptîndu-ne spre Direcția Farmaceutică și Aparatură Medicală din

SIMION DUMITRACHE

(Continuare în pag. a 3-a)

Esența ceaușismului

Se vorbește, din păcate, mult prea puțin despre realitatea fundamentală a epocii : spiritul ceaușist. Acesta nu numai că nu a dispărut după 22 decembrie 1989, dar continuă să domine în foarte multe conștiințe, inclusiv ale Frontului, să terorizeze, să facă adesea ravagii. Căci el este o categorie — sinistră — a uniformizării și represiunii, a intoleranței și izolării a depersonalizării și abrutizării. Pe toate planurile. Nu este nevoie, în acest domeniu, de politologie înaltă, după o experiență directă de decenii, care — din nefericire — continuă. Notăm doar cîteva evidențe de experiență curentă, cotidiană.

Ceaușismul a reprezentat cea mai hotărîtă și sistematică operație de uniformizare a conștiințelor românești din întreaga noastră istorie. „Strîns uniți în jurul partidului și al secretarului său general". Cine nu-și amintește de această odioasă lozincă ce spune tot : putere strict centralizată, voință de decizie unică ? De unde : execuția oarbă a oricărei ordine, suprimarea oricărei reflexii personale și atitudini individuale, limbajul de lemn, stereotipia expresiei și a formulelor. De unde, iarăși : tot ce nu vine dintr-un centru unic, dintr-un ordin central, dintr-o dispoziție de la „centru", devine automat „contrarevoluționar" și „fascist".

Cu această mentalitate totalitară orice ieșire din rînd, orice pluralism de opinii și de atitudini politice, pentru a nu mai vorbi de opoziție, constituie o atitudine intolerabilă, odioasă, de neacceptat. „Minerii" care au decimat Capitala, mulți „ceaușiști" din țară gîndesc încă în acest mod. Mă aflam într-un taxi în perioada ocupației Pieții Universității. „Dacă aș putea aș intra în ei cu mașina" — ne spunea o soferiță total abrutizată, îmbătrînită. Studenții din acea perioadă, încăpățînarea lor, prin faptul că au îndrăznit să refuze ordinea imoantă de sus, au devenit eurai și personalități. Nu vor reușe oficialii să scadă pînă la zero pe cei care au păstrat dreptul mental al ceaușismului. Au devenit cu adevărat „ciudați".

Căci mineriada care au făcut din Capitala această au reușit, în schimb, „rinocerii", care nu vor putea intimida și supune destul țării. N-au reușit și nu vor reuși. Mersul istoriei contemporane este limpede : Revoluția contra ceaușismului și a oricărei totalitarisme sub orice formă. Dacă în Albania contestarea s-a [illegible] fată trebuie să fii un [illegible] ceb crezînd că prin organizarea grupelor de asalt de tip SS, de batalioane și detașamente de „jandarmerie", vei putea reuși pentru totdeauna dorința și voința de libertate a poporului român.

Uniformizarea ceaușistă are și alte aspecte folosite din plin de propaganda Frontului. Ea vorbește peste tot de „liniște" și „ordine", de „muncă" și „disciplină". Cu alte cuvinte, orice gest de opoziție înseamnă „dezordine", orice manifestație publică de nemulțumire este echivalată cu „tulburarea ordinei publice". Încă un exemplu tipic de manipulare totalitară al unor noțiuni și valori, evident, stimabile în sine. Dar ele nu pot fi invocate mecanic și pervers în sensul nivelării și reducerii la tăcere al oricărei opinii contrare celor oficiale. În nici o democrație pluralistă din lume nu domnește „liniștea" și „ordinea" totalitară, echivalentă cu o grea lespede aruncată peste vocea conștiinței libere. Și totuși ele produc, progresează, sînt cele mai înaintate țări din lume. Chiar dacă în fiecare zi, să spunem, are loc un meeting, o manifestație, un marș de protest, o demonstrație.

Voința uniformizării atrage represiunea metodică sau sălbatică. Este a doua notă esențială a ceaușismului. El nu s-a menținut decît prin represiune și nu încearcă să se salveze decît tot prin represiune : agresiuni, devastări, bătăi și schingiuiri sîngeroase. În toată țara. Un act bestial de acest tip s-a întîmplat recent la Cluj. Inginerul Clement Fătu, de la Institutul de Fizică atomică, a fost acostat, în seara zilei de 16 iunie, orele 22 de un grup de 5—6 indivizi, tineri derbedei, care l-au apostrofat : „Cu cine ai votat" ? Inginerul a avut demnitatea și curajul să declare că a votat cu I. Rațiu. Drept care a fost schingiuit și lăsat într-un lac de sînge. Această agresiune sălbatică tipică ceaușismului în acțiune continuă să formeze obiectul unei foarte văzi anchete a poliției din Cluj.

În mod firesc represiunea are ca obiect în primul rînd pe cei ce gîndesc și se exprimă în alt stil și cu alte idei decît ale Frontului : intelectualii. De unde lozinci absolut ulutoare, care ne scot nu numai din Europa dar și din orice lume civilizată, gen : **Moarte intelectualilor, Noi muncim nu gîndim** și alte asemenea. Unori erezi că visezi, că te afli în plin comunism. Și totuși ele au fost văzute și auzite pe străzile Capitalei. Ele se înscriu în mod desăvîrșit în ordinea ceaușistă represivă. Ca și amenințările, intercerile de intimidare, atacurile și calomniile de presă. Rebarera controlului comunicațiilor, ascultarea telefoanelor, deschiderea corespondenței fine de aceeași represiune. Pentru a nu mai vorbi de **Legea presei** în pregătire, al cărei proiect **duce la** mod direct la suprimarea libertății presei. El a fost analizat pe larg în **Dreptatea** (8 iulie 1990).

Ceaușismul a inoculat în același timp cea mai gravă și mișelă încercare de izolare a României de restul lumii. Frontiere închise, control sălbatic al comunicațiilor, suprimarea turismului [illegible], relații privilegiate cu [illegible] a trela. Obținerea [illegible] sub [illegible] a [illegible] de [illegible] și [illegible] relațiilor [illegible] în mod [illegible] și în [illegible] ale lui, ministru de externe Adrian Năstase, [illegible] și răspunsă de [illegible] Europa [illegible].

ADRIAN MARINO

(Continuare în pag. a 3-a)

www.cnsas.ro

Biblioteca „DREPTATEA"

„Vocabularul reprezentativ al limbilor romanice"

Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1988, 629 pagini

Apărută sub auspiciile Editurii Ştiinţifice şi Enciclopedice, cartea reprezintă o lucrare unică de acest gen în domeniul lingvisticii romanice. Semnalată numai în literatura de specialitate, ea a rămas însă necunoscută pînă acum publicului larg din ţară. De aceea, credem că este de datoria noastră de a face cunoscută unui cît mai mare număr de cititori.

Elaborată de colectivul de romanişti din Institutul de lingvistică din Bucureşti, cartea este prima cercetare care îşi propune să stabilească, pentru fiecare limbă romanică în parte, pe baza unei metodologii comune, inventarul unităţilor reprezentative pentru întregul vocabular, selectate prin aplicarea unora şi aceloraşi criterii.

Este prima încercare de lingvistică romanică comparată de acest tip.

Cercetarea vizează în esenţă determinarea unor vocabulare romanice în plan strict sincronic, şi anume în faza lor actuală.

Folosind aceleaşi principii pentru toate limbile romanice, a fost selectat un nucleu de cuvinte importante, format din aproximativ 2 200—2 600 de lexeme, aparţinînd variantei standard actuale a principalelor limbi romanice, şi care răspund celor trei criterii de selecţie: unul, bogăţie semantică şi nutere de derivare.

Lucrarea are două părţi. În prima sînt prezentate vocabularele reprezentative ale fiecărei limbi romanice în ordinea (aproximativ de la est la vest): română, sardă, italiană, retoromană, franceză, occitană, catalană, spaniolă şi portugheză. Fiecare capitol cuprinde o introducere, în care sînt discutate problemele puse de cercetarea limbii respective. Urmează un tabel care cuprinde în ordine alfabetică termenii selectaţi, indicîndu-se la fiecare: partea de vorbire, originea şi, printr-un plus sau minus, la ce criterii răspunde termenul respectiv. A doua parte a lucrării este rezervată comentariului general romanic. Aici sînt discutate, pe rînd, elementele latineşti comune tuturor vocabularelor reprezentative romanice, dinamica vocabularul reprezentativ romanic, arătîndu-se modul în care vocabularul de bază al latinei se oglindeşte în vocabularul reprezentativ romanic.

Discuţiile sînt purtate de un comentariu etimologic, iar într-un scurt capitol de concluzii autorii scot în evidenţă unele din rezultatele cercetării şi sugerează cercetări care pot fi făcute pornindu-se de la materialul furnizat de această lucrare.

În anexă este prezentată o listă alfabetică a etimoanelor latineşti reprezentate în VR romanic.

Cartea este deosebit de interesantă şi ea merită atenţie atît din partea specialiştilor, cît şi a tuturor celor interesaţi în cunoaşterea în amănunt a limbilor romanice.

ANCA ANDREI-FANEA

Crimpei de viaţă şi cer în Apuseni

Sondaj F.S.N.

Într-unul din ziarele fesenisto-populiste, referitor la evenimentele din 13—15 iunie, concluziile unui asa-zis sondaj, al unui asa-zis Institut I.R.S.O.P., din care se trage concluzia că „tensiunile acute prin care a trecut societatea românească nu au produs o ruptură totală" despre „opţiunile produse în sediile partidelor politice şi în instituţiile universitare, în alte asociaţii de ştiinţă şi cultură, nu se pomeneşte). Sondajul respectiv consemnează că 73 % e sancţionă a dezaprobă violenţele din 14 şi 15 iunie 1990, dar că 63% din aceleaşi populaţii ar fi aprobat felul în care televiziunea a informat despre aceste evenimente; de asemenea, se trage concluzia că 55% din cei „sondaţi" ar fi aprobat aducerea minerilor la Bucureşti (ale căror fapte le-au dezaprobat 73%). Reacţia negativă a străinătăţii la sălbăticiile comise în 14 şi 15 iunie, ar fi fost aprobată doar de 25%, în vreme ce evacuarea „civilizată" a Peţii Universităţii ar fi întrunit aprobarea a 76% din „sondaţi". Bănuim că s-a strecurat o greşeală în relatarea respectivă, prin aprecierea la 75% a celor care nu s-au declarat de acord cu acţiunea „salutară" a minerilor, care au răspuns prompt şi civilizat la apelul nomenclaturii fesoniste. Poate că s-a strecurat o nedorită eroare în text, pentru a confirma ideea că uneori „gura păcătosului adevăr grăieşte"...

Fundamentarea unui învăţămînt modern şi eficient

TITULARIZAREA CADRELOR DIDACTICE

În tentativa de renaştere a învăţămîntului românesc, de restructurare pe baza criteriilor competenţei profesionale a întregului proces instructiv-educativ, măsura titularizării cadrelor didactice, măsură atît de controversată şi de aşteptată îmbracă o serie de aspecte complexe pe care le supunem atenţiei dumneavoastră pentru ca în urma unei analize minuţioase să se poată ajunge la concluzii juste care să marcheze startul într-o etapă cu adevărat superioară — fundamentarea unei şcoli realmente moderne şi eficiente.

Măsura ce tocmai a fost aplicată descoperă un număr de efecte negative, care vin să agraveze starea de fapt din contorsionatul învăţămînt românesc, efecte cauzate de însuşi criteriul de stabilire a ierarhiei conform căreia s-a procedat la titularizare. Enumerăm în continuare cîteva din principalele urmări nefaste ale hotărîrii Ministerului Învăţămîntului.

1) Intronarea incompetenţei prin natura punctajului pe baza căruia se face repartiţia, neexistînd criterii care să delimiteze profesionalismul de diletantism. Vechimea într-un domeniu de activitate, numărul de copii, bolile incurabile nu sînt echivalente cu competenţa, după cum tinereţea nu înseamnă automat amatorism. Marea majoritate a cadrelor didactice cu punctaj mare au media de absolvire a facultăţii sub 8: o explicaţie poate fi că cei cu medii peste 8 fie au obţinut repartiţie guvernamentală în oraşe (respectiv Bucureşti), pînă în 1990 existînd pentru absolvenţi posturi în municipii, fie au participat la concursuri de titularizare.

2) Destabilizarea procesului de învăţămînt prin redistribuirea cadrelor, continuitatea în şcoli fiind distrusă, astfel zeci de mii de elevi schimbînd profesorii, fapt dăunător instruirii şi educaţiei, tocmai acest fenomen fiind invocat atunci cînd a fost respinsă ideea concursului de cunoştinţe.

3) Marginalizarea prin natura exclusivistă a punctajului tinerei generaţii de cadre didactice. Se vorbeşte de rolul tineretului în refacerea societăţii româneşti, dar prin această măsură se manifestă desconsiderarea faţă de speranţele şi idealurile celor de vîrstă mai fragedă, lor rezervîndu-li-se locuri acolo unde nu este neapărat nevoie de un profesionist, ba chiar fiind lăsaţi pe dinafară ca someri.

4) Instaurarea nepăsării profesionale prin numiri nebazate pe competenţă şi situarea pe aceeaşi treaptă a absolvenţilor institutelor de 3 ani cu cei care au urmat facultăţi de 4—5 ani. Astfel se comite grava eroare de nivelare a valorilor, de nerecunoaştere a muncii depuse de om, aceasta ducînd la demoralizare, nepăsare profesională cu efecte catastrofale şi imediate asupra calităţii activităţii depuse în învăţămînt. Bunăoară, la examenele de definitivat, gradul II şi I există diferenţiere în cadrul cerinţelor de testare, iar acum toţi absolvenţii sînt situaţi pe aceeaşi poziţie nediferenţiată. Unde este recunoaşterea capacităţii şi efortului intelectualului, cum se realizează recompensarea după calitate şi rezultate?

Acestea fiind principalele neajunsuri ale hotărîrii proaspăt aplicate, solicităm anularea ei şi propunem următoarele soluţii ce pot fi perfecţionate pe baza unui dialog sincer, deschis cu forurile competente.

În contextul reducerii normei didactice şi numărului de elevi la clase apar suite de noi posturi care asigură în condiţii corecte rezolvarea tuturor solicitărilor.

I A) Menţinerea etapei de pretransferări cu refacerea după criterii adecvate a punctajului de ierarhizare. Pretransferările se vor face numai pe posturi nou create, numărul de catedre disponibile rămînînd constant.

I B) Păstrarea etapei de pretransferări aşa cum a fost făcută.

2A) Transferarea titularilor în restringere de activitate şi a titularilor navetişti cu media la absolvirea facultăţii peste 9, fie pe posturile pe care le ocupau la 1 ianuarie 1990, fie prin alegerea unui post nou creat dintre cele rămase după etapa pretransferărilor.

2B) Transferarea tuturor titularilor cu restringere de activitate şi titularilor navetişti.

3A) Menţinerea suplinirii şi scoaterea la concurs în fiecare an a unui număr de posturi, treptat rezolvîndu-se titularizarea tuturor cadrelor didactice.

3B) Titularizarea pe posturile ocupate la 1 ianuarie 1990 a suplinitorilor, urmînd ca în fiecare an să existe etapă de transferări şi concurs pe locuri nou apărute. La liceele reprezentative, titularizarea se va face numai pe bază de concurs.

3C) Titularizarea suplinitorilor şi navetiştilor în oraşe în ordine de o ierarhizare care pe baza unui punctaj. Întocmit, criteriile de ierarhizare fiind media de absolvire a facultăţii, media la definitivat, gradele didactice, timpul cît ma de tînără generaţie, vechimea, anii de navetă, numărul copii şi bolile incurabile, precum o legătură cu comunitatea constituind pretexte pentru fixarea pe post cu rămînerea neacceptat în condiţiile [illegible]

În sfîrşit, o soluţie [illegible] care ar filtra efectiv valorile ar rezolva întreaga problematică putea fi acordarea autonomiei depline şcolilor asociată unei [illegible]rea în fiecare instituţie de învăţămînt a unei comisii [illegible]rale reprezentative cu atribuţii comisie cu drept de hotărîre, [illegible]carul fiecărui cadru didactic va funcţiona pe bază de contract, măsura putînd fi solicitată [illegible]rior realizării stabilităţii [illegible]lor pe posturi prin [illegible] prezentate anterior. Astfel [illegible]părea şcoli bune şi şcoli [illegible] competenţa s-ar separa [illegible] pentru totdeauna de diletantism, concurenţa fiind elementul [illegible]nerator de îmbunătăţiri [illegible]tive ale activităţii profesionale.

Cu speranţa că opiniile [illegible]tre vor fi luate în considerare [illegible] că învăţămîntul va fi unul [illegible] adevăratul beneficiar al [illegible] hotărîri drepte şi folositoare, [illegible] exprimăm încrederea în [illegible]rea cît mai grabnică a [illegible] de confuzie şi arbitrar ce [illegible]neşte deocamdată în rîndul cadrelor didactice şi ale [illegible] direct interesaţi de formarea [illegible]nei tinere generaţii [illegible] pregătite din punct de vedere intelectual.

FLORIN DIACONESCU
U.L.C.D. Şcoala 307 Bucureşti

Student în România

Va cînta, oare, cocoşul?

Nu cunoaştem încă arta de-a ne iubi tot timpul, de-a creşte în iubire. Pentru că nu ne-am asumat partea de vină pentru întunericul care a fost. Pentru că nu ne-am cerut iertare unii altora pentru ura pe care ne-am purtat-o. Pentru că nu ne iubim cu adevărat: cînd iubeşti, nu te temi să spui ce gîndeşti. „În dragoste nu este frică, ci dragostea desăvîrşită izgoneşte frica, pentru că frica are cu ea pedeapsa; şi cine se teme, n-a ajuns desăvîrşit în dragoste" (I Io. 4, 18).

În 21 decembrie, la Bucureşti, nu ura a fost determinantă pentru demonstranţii anti-comunişti. Ei ieşiseră în stradă din solidaritate cu semenii lor masacraţi la Timişoara. Ei doreau Libertate şi Justiţie. „Fără violenţă!" şi acel „Olé, olé, olé...", ca şi crizantemele şi luminările, ca şi îmbătarea de a-ţi dărui propria-ţi viaţă, au predominat asupra urii. Mulţi demonstranţi au dat curs invitaţiei securiştilor în civil de „a discuta" dincolo de cordoanele de scuturi, deoarece ei voiau în mod sincer dialogul.

Demonstraţia-maraton din Piaţa Universităţii a refăcut fraternitatea, dragostea şi nonviolenţa din decembrie. Din balconul Universităţii, Marian Munteanu şi ceilalţi tovarăşi ai lui de idei făceau să curgă balsamul tămăduitor al sincerităţii şi al bunăvoinţei.

A venit 13 iunie. Cu atîtea momente în care violenţa putea fi stopată, pur şi simplu, prin dialog. La Televiziune, răzmeriţa s-a declanşat numai după ce s-a aşteptat în zadar să vină cineva să discute cu mulţimea, să-i asculte păsul.

Se încearcă subaprecierea a ceea ce s-a întîmplat în zilele de 14 şi 15 iunie. Tineretul şi tot ce era într-adevăr suflet tînăr — o mirifică grădină înflorită — a fost răvăşit de o vijelie demonică. Nu ştiu cîţi dintre noi am mai putut iubi atunci, fără căderi şi fără disperări. O, noi sîntem creştini, socotim un păcat de neiertat să ne sinucidem, dar a-l ucide pe semenul nostru este pardonabil...

Sîntem datori României. Dar cărei Românii? Celei în numele căreia s-au comis milioane de asasinate? Care este România lui Dumnezeu, aceea care a fost un bastion al Europei împotriva păgînismului şi în care domnitorii îşi impuneau penitenţe pentru faptul de-a nu fi găsit o altă soluţie decît vărsarea de sînge? Ea nu este, în nici o împrejurare, o Românie pe care s-o părăsim cînd nu ne merge bine, cînd nu se ridică la înălţimea altarului, cînd nu aşteaptă să cînte cocoşul pentru a se lepăda de eroii săi... O cetate se înalţă prin binecuvîntarea oamenilor fără prihană, o Sodomă este iertată dacă există în ea zece oameni drepţi.

ARGHIRA ANDREI
studentă

Medicamentul nostru... dă-ni-l nouă...

(Urmare din pag. 1)

cadrul Ministerului Sănătăţii. Ne adresăm doamnei Otilia Ulieru, inspectoare principală de specialitate. Domnia sa ne relatează o serie de fapte care se sintetizează în tabloul trist al lipsei unor produse atît de necesare. Astfel, întreprinderile producătoare de medicamente, pe lîngă capacitatea de producţie redusă, due lipsă de materii prime, deşi necesarul este asigurat de import în proporţie de 99%, iar partenerii externi nu creează dificultăţi, excelînd în corectitudinea cu care respectă contractul. În ceea ce priveşte produsele de bază autohtone, materii prime din sectoarele industriei chimice, alimentare şi uşoare sînt livrate fie cu întîrziere, fie în cantităţi mici sau deloc, ori nereprezintînd garanţii. Aşa se face că în semestrul I al anului, din totalul de 893 de medicamente contractate, la oficii au ajuns în procentaje sub cantităţile necesare 433 de tipuri de produse. Unele lipsuri par a fi motivate, de exemplu, o situaţie aparte prindu-se în cazul insulinei. Biofarm-ul afirmînd că există probleme în privinţa calităţii farmaceutice de neacceptat, întrucît insulina prezenta unele impurităţi mecanice. Şi, ceea ce se adaugă ca un colac peste pupăză, este lipsa de ambalaj: flacoane, sticle etc. Este adevărat, în farmacii primim uneori medicamente în simple pungi de hîrtie. Doamna Ulieru ne explică scoasa prin dorinţa de a se asigura, cît de cît, satisfacerea cererilor, întrucît pentru acest tip de ambalaj se solicită o derogare specială pentru medicamentele care nu se deteriorează astfel.

Şi, ca să ne descurajăm şi mai mult, ni se mai spune că pentru a putea face faţă necesarului de medicamente, importul, atît al produselor finite, cît şi al materiilor prime, ar fi salvator.

Ce facem, deci? Renunţăm să ne mai îmbolnăvim, apelăm la ceea ce în mod curent sînt denumite „leacuri băbeşti", ori ne îndreptăm (ca şi în alte domenii) privirea către străinătate implorînd: medicamentul nostru cel de toate zilele, dă-ni-l nouă...

Cine plăteşte pensiile de invaliditate de gr. III?

Primim din partea Ligii Române a veteranilor de război, următoarea comunicare:

Liga Română a veteranilor de război este asaltată de zeci de scrisori prin care veteranii de război, respectiv invalizii, ne solicită relaţii asupra motivului pentru care pensiile de invaliditate gr. III, prevăzute şi stabilite prin D.L. 70/6 II 1990, nu sînt achitate acestora.

Cunoaştem că intrarea în vigoare a acestui decret, precum şi data de la care se plătesc aceste drepturi era 1 III 1990. Cei care aşteaptă factorul poştal sau soluţionarea de către oficiile de pensii a acestor plăţi se întreabă:

„Decretul Lege", dat cu mult înaintea tinerii alegerilor, mai este valabil? Şi dacă da, cînd se va aplica?

ANUNŢ

Membrii P.N.Ţ.-c.d. din sectorul 3 sînt rugaţi să se prezinte la sediu pentru refacerea evidenţelor.

ANUNŢ

Organizaţia P.N.Ţ.-c.d. Gorj, anunţă că pe data de 21 iulie a.c., orele 14, la Casa de Cultură a Sindicatelor Tîrgu Jiu vor avea loc alegeri pentru noua conducere judeţeană a P.N.Ţ.-c.d. Gorj.

„Dreptatea" — cotidian de mare tiraj — primeşte anunţuri de mică şi mare publicitate din partea cetăţenilor, instituţiilor, întreprinderilor de stat, particulare şi firmelor străine.

Textele şi alte materiale publicitare se primesc la Athénée Palace, camera 712. Plata se face în numerar sau prin virament. Cei interesaţi vor specifica ziua şi condiţiile în care doresc să apară anunţul.

Rugăm pe cititorii noştri din străinătate să ne sprijine cu anunţuri de mică şi mare publicitate, cu atît mai mult acum cînd, în urma atacului minerilor din zilele de 14 şi 15 iunie 1990, ziarul nostru a rămas fără sediu şi fără mijloace tehnice.

INSECTAR

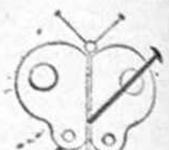

Cu un ochi spre frumoasele peisaje italiene, cu altul spre tragicele scene ce se desfăşurau în Capitala ţării noastre, fostul fotbalist Cornel Dinu declara, senin, publicaţiei **La Repubblica** (15 iunie 1990): „Este vorba de nu mai mult de o mie de persoane, toţi reacţionari de dreapta, dintre care, două sute sînt extremişti (cum aţi izbutit să-i număraţi, domnule C.D.?, n. entomologului) plătiţi de cineva cu droguri şi cu arme. Dar aceştia nu reprezintă România, există alte 21 de milioane de români care gîndesc altfel. Aud că ar fi studenţi, dar nu este adevărat. Sînt ţigani care fură şi care strică tot. Se autonumesc revoluţionari: dar ce revoluţie au făcut? Nu mă interesează că poliţia trage asupra lor, ci că o face atît de des, în fiecare zi". Ruşine, mare ruşine pentru un sportiv aplaudat cândva de atîţia şi atîţia iubitori ai jocului cu balonul rotund, printre aceştia şi mulţi „ţigani"! Menţionăm că rîndurile mai sus citate, sînt preluate din **revista Expres** (12—18 iulie a.c.)

Presa fesenistă, împreună cu cea aservită ei, a risipit cerneală scriind cîte-n lună şi-n stele despre domnii Ion Raţiu şi Radu Câmpeanu. Nu a suflat însă nici o vorbă despre dl. dr. Josif Constantin Drăgan. Care să fie pricina? Poate ne răspunde hispanistul Darie Novăceanu, gazetar absolut independent.

Din editorialul săptămînalului **22** (13 iulie 1990), semnat de Stelian Tănase: „Alegerile s-au consumat, cîştigătorul este ştiut, iar Guvernul în prima lui şedinţă face ceea ce preziceam în urmă cu cîteva luni. Pune, în sfîrşit, pe tapet problema raportului între salariu şi producţia vîndută, adică mărfuri. De unde aceste teme erau tabu pînă la 20 mai, acum premierul Roman declară(...). „Adică o parte din personal trebuie concediat. Aceste adevăruri le ştiam. Era bine să le fi explicat aceste lucruri oamenilor încă din ianuarie. Nu trebuiau anesteziaţi cu promisiuni electorale".

Timpul (Iaşi, 11—18 iulie 1990), într-o casetă, pe ultima pagină: „Cupa balcanică": ROMÂNIA — BULGARIA 0—1.

N.M. aşează un „P.S." la excelentul d-sale eseu politic „Discursul puterii şi realitatea" **(România literară**, 12 iulie 1990). Îl reproducem în întregime: „Cu dl. E. Florescu nu se poate discuta. Limbajul incalificabil, sub orice limită intelectuală, pe care-l foloseşte în articole descurajează orice astfel de tentativă şi mă scuteşte de răspuns. În definitiv, stilul e omul. Cît priveşte însă conţinutul unora din afirmaţiile fostului colaborator comunist, există o cale de a-l combate: tribunalul. Dl. Florescu va trebui să răspundă în faţa justiţiei pentru calomnie şi insultă".

În **Dimineaţa** (14 iulie a.c.) prozatorul Augustin Buzura mărturiseşte pe ton dulos: „Nu m-am gîndit vreodată că voi avea cinstea deosebită, de a intra în Academie". Nici noi nu ne-am gîndit vreodată la o asemenea minune.

În timp ce o anumită presă (ştiţi d-voastră care) ne tot amenţeşte cu necesitatea interventiei minerilor adevăraţi şi a travesti, lumea din afară şi dinlăuntrul graniţelor noastre îmbogăţeşte informaţiile legate de activitatea bandelor ucigaşe, pornite pe data de 14 iunie a.c. la intemelerea unei democraţii de tip original. Ultima crimă pe care o aflăm, provine din confesiunile unei victime: actorul Mihai Mereuţă (în **România liberă**: „M-am trezit la spitalul de urgenţă. Nu ştiu cine m-a dus acolo. Foarte drăguţi băieţii! Întîi m-au admonestat cu lovituri în cap, ca să nu simt tocătura care mi-au făcut-o! Coastele rupte, ficatul ferfeniţă, rinichiul drept inflamat. Cine au fost, că nu erau îmbrăcaţi mineri?! Frumos! Uite pentru cine şi ce am luptat în Decembrie, în Revoluţie. Aţi vrut să mă omoriţi? Dragii mei, să ştiţi că v-am iertat. Nu ştiu dacă vă pot cunoaşte, dacă o să vă văd. Dar voi, dacă mă veţi mai vedea, o să roşiţi măcar de ruşine?" **Nota redacţiei**: Îl îmbrăţişăm, pentru omenia sa, pe marele actor şi blindul Oim care este domnul MIHAI MEREUŢĂ. Dar, în naivitatea imensă a sale largi, domnia sa uită un lucru: **bestiile nu roşesc**".

Tovarăşul Adrian Cristescu adresează **Opiniei studenţeşti** din Iaşi o epistolă, din care extragem un fragment spre a sfătui cititorilor noştri cum se exprimă unii cetăţeni dintr-o parte a Europei, anno Domini 1990: „Domnişoară Dorina Băeşu(...). Să-ţi fie ruşine şi te sfătuiesc prieteneşte, ca un tată, lasă-te de scris şi de minciuni şi apucă-te serios de carte. Lasă-i pe cei din jurul tău, domnişoară, este o inscenare oribilă, totul este o minciună. Cred că ai auzit raportul medicilor de la penitenciarul Jilava care au constatat că M.M. purta ghips fără să fie bolnav, pe de doctorul de la spitalul de urgenţă, cu a cărui fiică erau [illegible] şi se pupau în rezervă etc... Acest măgar bărbos care [illegible] otrăvit viaţa cu interminabilele lui conferinţe de presă, cu [illegible] cursurile lui oribile **împotriva voinţei celor mulţi**. Ai uitat, draga domnişoară, să fii românică. Acest oribil om va da socoteală [illegible] sa m.d.

Rugaţi-vă pentru sufletul omului de bine, Adrian Cristescu".

pamflet (intitulat **Bulibaşa**) la adresa d-lui Andrei Pleşu.

Din **Calavencu** (numărul cincisprezece, fără dată): „Sîntem mai neîntrecuţi ca niciodată, avem proiecte mărete, [illegible] vedem, după cum spuneam de salamul nostru şi nu ne pot [illegible] decît de capra vecinului, avem de toate, chiar şi reclame [illegible] chiar şi bastoane-torsion, topoare-torsion, lămpas-torsion [illegible] credinţa de neştrămutat în puterea democraţiei noastre [illegible] nale, care la noi vine din adîncuri". (Călin Angelescu)

Remarcabilă revistă lansată **Convorbiri literare** este de [illegible] văzut în Bucureşti. Cine o sabotează?

Eugen Barbu publică în **România Mare** (13 iulie 1990) un pamflet (intitulat **Bulibaşa**) la adresa d-lui Andrei Pleşu, „lovind" şi alte persoane. Ne oprim asupra uneia, descrisă de [illegible] torul **Groapei** cu peniţă înmuiată în acid sulfuric: „...ca să [illegible] mai vorbesc despre căcăroaza numită Balşu, tipul care [illegible] s-a mai trezit de la 23 August '44 pînă în zilele noastre, [illegible] a fost cărat cu tomberonul acasă de către sergenţii de [illegible] dă, ne mai ştiind nici el unde a locuit şi unde va locui în [illegible] care noapte, căzătura Societăţii Scriitorilor Români, pişcă [illegible] ăsta care trebuie dus la baia de aburi din două în două [illegible] pentru că face pe el de cînd l-a fătat mă-sa".

Dr. Leonard Gavriliu, unul din cei mai vechi gazetari [illegible] liniştiţi din România, a devenit stîlp de susţinere al „[illegible]". AZI, Doamne, şi ce rînduri aşterne pe hîrtie!... Pariez [illegible] nu există zece cititori în stare să-i parcurgă pînă la capăt [illegible] cubraţiile freudisto-feseniste.

ENTOMOLOG

Renaşterea spiritului românesc

O ipoteză privind originea tradiţiei „tîrgurilor de fete" (II)

La babilonieni, unde cu siguranţă satele constituiau concentrări mai mari de populaţie, sărbătoarea căsătoriei fetelor avea loc în fiecare sat o dată pe an. Herodot nu ne spune dacă în toate satele avea loc la aceeaşi dată sau la date diferite. În regiunea noastră subcarpatică, pe toţ parcursul evului mediu, strămoşii noştri au trăit dispersaţi în cadrul unor aşezări mici adaptate mai bine decît marile concentrări de populaţie să supravieţuiască tăvălugului repetatelor năvăliri barbare, fapt înlesnit şi de specificul reliefului.

Era normal deci ca „tîrgurile de fete" să aibă un caracter regional şi să se ţină la date diferite, tocmai pentru a permite participarea la mai multe tîrguri într-un an, ceea ce sporea pentru fiecare tînăr posibilitatea de a-şi găsi perechea pe care şi-o dorea.

La sfîrşitul secolului al XVIII-lea sînt menţionate pentru prima dată, în afara „tîrgurilor de fete" de pe munţii Găina şi Călinesa şi cele din comitatele Maramureş, Ungvar şi Zemplen [6], ultimele două aflîndu-se actualmente în zona subcarpatică a U.R.S.S.

Acum îi se mai păstrează numai numele de „tîrg de fete" căci desfăşurarea lor este identică cu a tuturor celorlalte tîrguri.

Faptul ne îndreptăteşte să apreciem că o evoluţie similară au avut şi celelalte nedei sau tîrguri, care la originea lor ar fi îndeplinit şi funcţia socială de încheiere de căsătorii. Un argument în sprijinul acestei ipoteze îl constituie expresia deja menţionată „şi-a dat faţa după...", a cărei utilizare nu este limitată la zona munţilor Apuseni în care au supravieţuit ultimele „tîrguri de fete".

Rîndurile babiloniană a dispărut cînd cei care o practicau au căzut în robie. Faptul că existenţa „tîrgurilor de fete" de la noi a devenit cunoscută abia în anul 1760, odată cu publicarea poeziei lui Bercsey, dovedeşte că timp de secole, în plină ocupaţie şi asuprire străină, **românii s-au comportat în munţii lor ca adevărati oameni liberi care şi-au ţinut şi respectat tradiţiile**, la adăpost de privirile neîngăduitoare şi de multe ori chiar răuvoitoare ale străinilor.

Adolf Schmidt, profesor de geografie, mineralogie, statistică şi istorie la Politehnica din Budapesta, arată într-o lucrare a sa, altfel bine documentată, că la „tîrgul de fete" de pe muntele Găina sărbătoarea o victorie a românilor repurtată prin secolul XI sau XII asupra unor năvălitori de origine mongolă [2]. Iar Fränczi şi Candrea [8], [9] ca şi alţi colaboratori ai revistei „Familia" [6], vin cu precizarea că era vorba de victoria asupra curuţilor şi lobanţilor. De aici s-a trasă concluzia că „tîrgul de fete" de pe muntele Găina ar fi apărut ca modalitate de comemorare a acestei victorii.

Este evident că explicaţia este inconsistentă. Într-adevăr, se ştie foarte bine că în cadrul tîrgurilor sau nedeilor se întîlneau oameni din regiuni diferite, uneori foarte îndepărtate, cei mai mulţi cunoscîndu-se de mult timp sau fiind animaţi de vechi prietenii, legate cu prilejul unor trecute manifestări similare.

Comemorarea victoriei românilor asupra curuţilor şi lobanţilor, nu poate explica însă sensul sociologic al tradiţiei „tîrgului de fete" de pe muntele Găina. „Tîrgurile de fete" ale ruteniilor din comitatele Ungvar şi Zemplen nu puteau sărbători aceeaşi victorie a românilor asupra mongolilor.

Mult mai plauzibilă este ipoteza că originea „tîrgurilor de fete" se pierde în negura vremurilor, deoarece tradiţia lor este o nalidă reminiscentă a rînduielilor babiloniene a cărei descriere făcută de Herodot debutează cu afirmaţia: „La ei sînt statornicite rînduieli de viaţă. Cea mai înţeleaptă, după socotinţa mea, era una **pe care am aflat că o au şi venetii, un neam ilirie**".

Ori este ştiut că „părintele istoriei" l-a localizat pe geţi în vremea lui la sudul Dunării, în munţii Haemus (Balcani), iar C. Giurăscu arată că dacii au trăit în munţii Rodope [11]. Vecini în acea vreme cu Iliria şi obişnuiţi în transhumanţa lor să străbată distanţe foarte mari, este clar că geţii şi dacii au avut cu siguranţă contacte cu venetii şi obiceiul acestora relatat de Herodot.

Este deci normal să admitem că ei fie au adoptat obiceiul venetilor, fie îl aveau înaintea acestora (lucru pe care Herodot putea să nu îl cunoască), iar tradiţia lor a fost mai puternică, această ultimă posibilitate fiind sugerată de faptul că ulterior venetii s-au strămutat în nordul Italiei în regiunea care le poartă şi azi numele, dar unde în epoca modernă nu mai găsim consemnat acest obicei.

De aceea, indiferent de varianta reală, cînd elementele de substrat din limba română sînt căutate „în corespondenţele româno-albaneze (faza ilirică şi cea traco-dacă)" [10], nu este oare normal ca originea unui obicei care prin conţinutul său îşi trădează puterniceul iz arhaic să o căutăm în aceeaşi arie geografică, mai ales dacă există informaţii care ne îndrumă într-acolo?

Iar informaţiile că această tradiţie a „tîrgului de fete" o aveau şi rutenii din comitatele subcarpatice Ungvar şi Zemplen reprezintă o dovadă în plus în sprijinul ipotezei noastre, ştiut fiind că harta lui Ptolemeu din secolul I arată că dacii, care au fost purtătorii acestui obicei, ocupau o regiune vastă care se întindea în toată zona subcarpatică pînă la izvoarele Vistulei.

Dacă avem în vedere şi pregnanta asemănare dintre punctele cardinale ale rînduielii veneto-babiloniene şi cele ale tradiţiei tîrgului de fete" de pe muntele Găina — în ambele cazuri căsătoria se încheia în cadrul unui „tîrg", avînd caracterul unei sărbători anuale care reprezintă expresia libertăţii de care se bucurau popoarele care practicau acest obicei — atunci ipoteza pe care am formulat-o primeşte o şi mai puternică confirmare.

Faptul că, „tîrgurile de fete" şi celelalte tîrguri au îndeplinit o funcţie socială deosebit de importantă, este o dovadă elocventă că nu pot fi privite ca simple petreceri populare cîmpeneşti.

Cu siguranţă că semnificaţia lor e mult mai adîncă. Nici George Vîlsan nu a reuşit s-o pună suficient de bine în lumină, cînd spunea că ele reprezintă „o problemă importantă de geografie umană" [12].

În baza celor arătate mai sus, este foarte probabil ca analiza etnică a tuturor conexiunilor acestor succesiuni de tîrguri şi nedei, care an de an se ţineau cu o precizie de metronom pe plaiurile înalte ale Carpaţilor locă din cele mai vechi timpuri, şi la care se reuneau mari mulţimi de oameni veniţi chiar şi din colţuri îndepărtate, **să explice modul în care s-a realizat coeziunea strămoşilor noştri în momentul hotărîrilor importante pentru istoria noastră.**

Dr. ing.
SERBAN SĂNDULESCU

Pe cînd o nouă lege a meseriilor?!

Acum cînd se trece, în mod firesc, la privatizarea vieții economice din țara noastră, de bună seamă și la apariția profesiilor, este atîtor care au meseria pe care ar putea-o servi o clientelă pretențioasă, în primul rînd prin estetica și calitatea produselor. Numai meșterul care lucrează și ține cont de gustul actual al clientelei, este în măsură să satisfacă ceea ce fabrica nu poate da, și unde progresul tehnic al mașinismului nu poate să se ocupe de amănunte, estetice diferențiate.

Cuvîntele meșter, meșteșug, derivă de la latinescul *ministerium*, care înseamnă oficiu, serviciu, sau de la *magister*, pe care italienii l-au transformat în *mestiere*, spaniolii și portugheții în *mester*, iar germanii l-au tradus în *Meister*.

În general, meseriile sînt cunoscute mai ales sub aspectul unei activități manuale, ceea ce francezii numesc *métiers* și germanii *Handwerke*, iar legiuitorii din trecut s-a ferit să dea o definiție meșteșugului, mulțumindu-se să facă afirmațiuni generale că „industria noastră are la origine meseriile și este foarte greu de a limita unde începe una și unde se termină cealaltă".

Prima lege a meseriilor a fost a lui Missir (1902), avînd ca idei fundamentale: organizarea corporațiilor pe baze moderne și formarea capacității tehnice a meșeriașului. Prin această lege s-a schimbat terminologia pămîntească, numele vechi de meșter a fost înlocuit cu acela de patron, numele de calfă prin acela de lucrător, iar cel de ucenic prin elev. Meșterul trebuia să aibă „brevet", iar lucrătorul „carnet". Această lege nu dă definiția meseriei, nici ce este un meșeriaș. Vechile breslе au fost desființate și înlocuite cu corporațiile noi, organizații ale meșeriașilor care aveau ca atribuții: să apere interesele profesionale, să perfecționeze cunoștințele tehnice, să judece neînțelegerile dintre membrii săi și să organizeze ajutorul mutual între meșeriași.

A doua lege a meseriilor a fost cea a lui Nenițescu, din 1912, care, în mare cuprinde aceleași dispozițiuni ca și legea Missir din 1902, în plus aceasta mai prevedea asigurările muncitorești și organizarea creditului muncitoresc. Sfera de aplicare a acestei legi era față de „toți meșeriașii, fie urbani, fie rurali, fie lucrători în fabrici, fie în ateliere, fie simpli muncitori cu brațele, toți aceștia vor cădea în privegherea legii".

Organele care au apărat interesele meșeriașilor au fost:

a). — *breasla* pentru interesele profesionale, compusă numai din meșeriași de aceeași categorie, minimum 25 meșeriași executînd același meșteșug, și

bi. — *corporația* ca primă instanță a asigurărilor sociale, care trebuia să cuprindă cel puțin 1.000 membri, indiferent de felul meseriei.

Breasla și corporația sînt persoane juridice și se formează în mod obligatoriu, de drept, prin ordinul legii, iar ca organ superior și centralizator se înființe Casa Centrală a Meșeriilor. Creditului și Asigurărilor muncitorești. Prin această lege au fost acordate următoarele înlesniri: preferință la furnizările de stat și transport redus la 50% pe C.F.R. și navigația fluvială, pentru meșeriași. (Vezi profesor D.R. Ioanițescu: Renașterea meseriilor, București, 1931, pag. 164 și urm.).

Pe de altă parte, legiuitorul fiscal, prin legea asupra impozitului pe lux și cifra de afaceri din 31 dec. 1932, definește meșeriașul drept acel patron care este înscris în breasla potrivit cu legea meșeriilor și folosește o energie de cel mult 5 H.P. și maximum 6 lucrători-meșteri și calfe.

Legea din 1 aprilie 1936 pentru pregătirea profesională și exercitarea meseriilor arată că meseriile care cad sub prevederile legii, sînt cuprinse într-un tablou în care sînt specificate 150 meserii, precizînd însă că înțelege prin meșeriaș acei patroni care întrebuințează cel mult 10 salariați sau 20 H.P.

Din ceea ce mai sus arătate rezultă că în legislația noastră nu s-a căzut de acord asupra noțiunii și definiției meșeriașului.

După Biroul Internațional al Muncii de la Geneva, calitatea de mic patron meșeriaș o poate avea acela care lucrează „personal" întrebuințînd maximum 10 lucrători și o forță motrice de 10 H.P.

Dr. ec. Ioan Alexandru Rocșeriu în comunicarea sa din 19 martie 1937, făcută în cadrul Asociației economiștilor din România sub titlul „Meseriile și rolul industriei", dă următoarea definiție meșeriașului: „Meșeriile în înțeles economic, constituesc acea parte a producțiunii care folosind un mic capital pe cont personal, se îndeletnicesc cu transformarea în produse prelucrate sau lucrate a materiilor prime, sau supune produsul prelucrat unor transformări distincte, de natură a-l înfrumuseța sau a-i prelungi durata de întrebuințare, folosind o forță de cel mult 10 H.P., asupra căreia prevalează însă aptitudinea și arta profesională a cel mult 10 lucrători calificați".

În perioada interbelică finanțarea meșeriașilor s-a făcut prin Societatea Națională de Credit Industrial, care și-a început activitatea pe data de 1 ian. 1924, avînd un capital social de 500 milioane lei, care prin art. 4 era autorizată pentru „înființarea unei secțiuni speciale de credit pentru mica industrie", prevăzînd un fond de rezervă special creat. Din acest fond se acordau credite bancilor locale, care la rîndul lor le distribuiau meșeriașilor, fond care, fiind restrîns, n-a putut să satisfacă decît a zecea parte din nevoile meșeriașilor.

În anul 1936, guvernul a venit cu un proiect de lege pentru înființarea Institutului Național de Credite al Meșeriașilor, cu un capital de 100 milioane lei, subscris de Banca Națională împreună cu alte bănci. Acest institut urma să efectueze operațiuni de credit prin intermediul societăților cooperatiste și al băncilor populare. La dezbaterea acestui proiect de lege în Senat, în ședința din 24 martie 1936, luînd cuvîntul, senatorul prof. D.R. Ioanițescu, fost ministru al Muncii, a spus următoarele: „*Suntem amenințați, mai mult decît oricare țară de curente subversive. În alte vremuri am fost sortiți să fim apărătorii creștinătății, iar acum să fim apărătorii ideilor de proprietate individuală, de familie, de biserică, pe care s-a clădit civilizația noastră. Clasa tampon refractară comunismului, este clasa meșeriașilor. Meșeriașul are în el, în sîngele lui, ideea de proprietate individuală, pentru că este proprietar pe atelierul lui, are în el calitatea omului care înțelege spiritul generos pentru că este lucrător, cot la cot cu ucenicul lui, are în el și ideea acea de familie, pentru că lucrează în atmosfera caldă a căminului familiei. Cele mai multe ateliere au alături de ele camerele în care se aud plînsetele copilului. Ideea de familie, de biserică și de proprietate individuală au fost pîrghiile pe care s-a clădit progresul de astăzi și, mai mult, decît orice altă clasă, le are în suflet și le apără cu dîrzenie clasa meșeriașilor. Iată de ce se impun orice sacrificii față de această clasă și pentru care pînă astăzi nu s-a făcut încă prea mult*".

Închei aceste scurte însemnări despre meserii și meșeriași, cu recomandarea ca viitorul legiuitor în această materie să țină cont și de specificul românesc atunci cînd se va trece la o nouă legiferare a acestui important sector al economiei românești.

ec. IOSIF D. SURULESCU

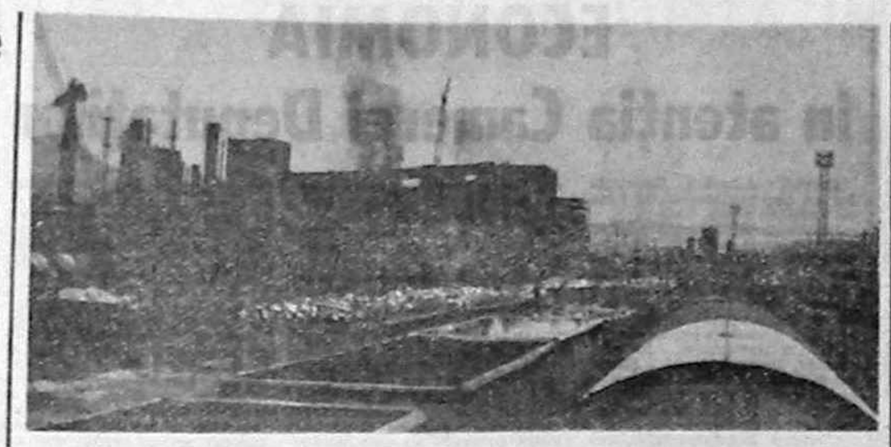

COPȘA MICĂ — între tragedia ecologică și interes economic (1)

(Urmare din pag. 1)

ricane oferite deja de către o firmă străină întreprinderii poluante de la noi, metodă cu ajutorul căreia se va diminua poluarea din zonă în bună parte.

„Trebuie să facem ceva!" Da! Pentru oameni, pentru natură, pentru cei ce ne vor urma!

VIAȚA CEA DE TOATE ZILELE ÎN VECINĂTATEA INFERNULUI

La greutățile pe care le au locuitorii de aici se adaugă și lipsurile vieții cotidiene. Despre problemele locuitorilor din Copșa Mică, primarul orașului, dl. Oniga, ne relatează:

„Există într-adevăr probleme cu băuturile alcoolice și aprovizionarea cu tutun. Dar sînt și probleme mult mai importante decît acestea. Avem greutăți cu livrarea apei calde menajere și chiar cu apa rece. Unele conducte sînt sparte și au inundat subsolul unor blocuri. Din 1080 de apartamente în care locuiesc familii de țigani, 70% sînt degradate. Pur și simplu le-au distrus. Au dat foc, au spart geamurile. Aspectul acestui cartier este deplorabil. Nu este problema tuturor țiganilor, unii muncesc și își văd de treabă. Dacă am avea poliție suficientă, poate că am face față acestor grele probleme, cît și celorivite inerent datorită fluxului mare de navetiști.

Totodată, datorită gradului mare de poluare din zonă, avem nevoie de un mare număr de cadre medicale specializate, ceea ce nu avem, dimpotrivă. S-au desființat policlinica și maternitatea, rămînînd doar un dispensar. Noi am fost copilul vitreg al județului."

Pentru a-i stimula pe muncitori, la cantină li se oferă cîte o masă gratuită pe zi. De această beneficiază circa 4.000 de angajați, atît de la întreprinderea CARBOSIM, cît și de la C.M.M.N.

Mîncarea servită la această cantină este foarte bună. La condițiile bune din această cantină își aduce contribuția bunul gospodar dl. Petrișor Clobănescu, iar „tanti Nuța", — bucătăreasa șefă, cu toate că este profund nemulțumită de diferențele de salarizare existente și de plafonul umilitor de scăzut al salariului ei, își păstrează „mîna de aur" gătind excelent. „De cîteva luni trebuie să gătim și pentru muncitorii de la CARBOSIM, dar de plătit ne plătește doar C.M.M.N.-ul, deși munca e dublă. După 30 de ani vechime eu am numai 2.300 lei. La uzină s-au mărit foarte mult salariile, dar nouă nu, deși trăim în aceleași condiții." — ne spunea „tanti Nuți".

Opinii pe marginea programului guvernamental

Critica programului de la GOL (GOTHA)*

Mărturisesc că am fost surprins de surprinderea generală cu care a fost întîmpinată declarația-program a primului ministru. La vremea respectivă mi-am cenzurat scepticismul pentru a nu prejudicia un climat de lucru, declarat încurajator de însăși fruntașii opoziției. Nu puțin dezorientați de „mișcare", aceștia au uitat pînă și gestul elementar de a atrage atenția că sînt victimele unei escrocherii politice, comparabilă, ca proporții, cu numărătoarea pe calculator a voturilor din 20 mai.

Datorită acestui fapt, ceea ce încerc să propun acum nu este o critică „constructivă" a programului, ci, la adăpostul unei minime distanțări în timp, o critică a credibilității lui. Cu alte cuvinte, întrebarea pe care îndrăznesc să o pun este dacă, într-adevăr, guvernul — ca emanație a partidului F.S.N. aflat la putere — va folosi (așa cum a promis) bisturiul pentru a „opera" economia românească?

Pentru a ne da seama dacă această operație va avea loc, într-adevăr, trebuie să știm cel puțin două lucruri:

1. Cine sînt cei ce-și asumă responsabilitatea operației și cum vor fi ei răsplătiți pentru efortul depus?

2. Care sînt condițiile de igienă (socială și politică) în momentul ales pentru operație și, deci, care sînt șansele de a evita o infecție generalizată?

Cine sînt, deci, cei ce propun terapia șoc? Paradoxal, dar nimeni alții decît exponenții păturilor sociale rămase la putere după alegerile din 20 mai. Nomenclatura, sprijinită pe aparatul birocratic cu concursul poliției secrete, (supra) denumită securitate. Aplicarea în acest caz a unui program de reforme rapide ar însemna dispariția, de-a dreptul violentă, mai întîi prin dezafectare socială și apoi prin ruină economică, tocmai a bazei de masă a actualei puteri. Lucru care, indiferent de bunele intenții, declarate public, nu poate fi acceptat de beneficiarii atît de numeroși ai fostului regim.

În ceea ce privește cea de a doua întrebare, lucrurile se prezintă (ca urmare a încercării nereușite din 13 iunie de a desființa opoziția) deosebit de alarmant. După cum lesne ne putem aminti, F.S.N. a promis „maselor largi de oameni ai muncii" stabilitate economică și, deci, liniște socială. Pe scurt, „Președintele ales pentru liniștea noastră" a promis o tranziție fără inflație și șomaj. A opera acum în carne vie un pacient căruia i s-a promis un tratament cu buline (de fapt pastile) și în condițiile în care anesteziul administrat pe 22 decembrie și-a pierdut demult efectul, reprezintă un experiment cel puțin riscant.

Un guvern compromis moral și politic, contestat de o minoritate nonviolentă, dar fermă, guvern care a demonstrat că nu va renunța la putere nici în cazul unor convulsii sociale grave și care la măsuri febrile de intărire a forțelor represive, nu va risca, mai mult ca sigur, să adauge nemulțumirilor impotrivirea unor mase de muncitori devenite în ultimele șase luni deosebit de agresive.

Deci și din acest punct de vedere puterea NU va încerca să pună în practică un program de terapie șoc, ci un program de reforme lente, de schimbări cu pași mărunți, care să permită integrarea treptată a aparatnicilor de tot felul într-un sistem economic căruia actuala generație a acestora să-i poată face față.

În acest context, declarația-program a primului ministru nu este altceva decît o manevră de intoxicare a opiniei publice, de recăpătare a creditului Occidentului, chemat să legitimeze pentru a treia oară (după 22 decembrie și 20 mai) un criptocomunism încizat în lemn de trandafir. Acum, ca și atunci, s-au oferit fațade spectaculoase, fațade inutile pentru cei ce urcă drumul suferinței și al renașterii, fațade menite să se prăbușească și să îngroape sub dărîmături stafia unui arhitect megaloman, dar indispensabile unui decor care, pe măsura trecerii timpului, se transformă dintr-unul lugubru într-unul grotesc.

ȘERBAN POPA

*) Metafora Golcotei a aparținut, după cîte știm, domnului N. S. Dumitru, care, începînd cu 25 decembrie, în turneele efectuate prin întreprinderile Capitalei, a asociat-o în chip fericit previziunilor domniei sale legate de instalarea după alegeri a unei coaliții de centru-stînga. „Poporul român", spunea domnia sa, „a urcat Golgota industrializării forțate".

Golgota încă posibilă, deci, Golgota pe care-o mai facă...

În ceea ce-l privește pe Marx, el a atacat cu furtate un program moderat. Noi ne permitem să „atacăm" cu moderație un program dur.

Ieșirea înspre ziuă

În jumătatea de secol obsedant am învățat că esența politicului înseamnă implicarea sacrificiului. Adevărul simplu este că dreptatea și libertatea trebuie slujite zilnic, cu fața curată nu cu chipul travestiului dublu. Angajarea implicînd propria libertate, conștiința datoriei funcționînd de jos în sus. De la altul înspre mine, dinspre mine înspre altul și cu toții înspre cei din vîrf. Eroarea de a ne adăposti numai după cum bate vîntul costă scump. Greșeala de a cantona în minimul existențial înseamnă a pierde mult. A pierde bogăția spiritului în profitul trupului. Numai că spiritul nu poate supraviețui fără oxigenul esențial: Libertatea! Pe care nu o primim la gramaj, ea face parte din prea plinul Ființei, ea este sau nu este! Dacă nu este, orice discuție e de prisos! Expectativa este tot una cu lîncezirea, ea înseamnă nu zidirea de sine, ci zidirea de viu. În aceste 7 luni am descoperit nu numai „fețele" libertății ci și riscurile ei. Partea de rigoare și partea de incoerență. Jocul deciziilor cu ele însele. Prăpastia între gînd și faptă. Regimul vorbelor pe deasupra cuvintelor. Hotărîrile trase cu propria mînă, șovăind. Lipsa de corelare între ceea ce implică și ceea ce se explică. Adică derogare de la examenul sever al constituției. Cu disciplina cugetului în derivă. În conflict cu ea însăși. În război cu sine însuși...

Măsurile democratice fără libertate nu se consolidează ci, dimpotrivă, se diluează. Democrația neputinței e construcție în vid. Care poate fi umplut cu orice, implicit cu lipsa de democrație. Fără pluralismul opiniilor, numai cu comandanți supremi peste destine, nu se scrie istorie. Ea se face cu îndîrjire, cu sacrificiu, cu adevăr, cu neminciună, altfel nu mai ieșim din preistorie! Zgîndărirea sensibilităților, mai ales emoționale, invederează infantilismul, imaturitatea în gîndire, lipsa de nuanțare. Moștenire grea cu atît mai mult cu cît ceasul conștiinței nu mai poate fi dat înapoi. Cutremurul a dus la arderea de tot, la schimbarea fuselor orare, se trăiește contratimp, contrasecundă, dar în plină viață!

Sîntem copleșiți de istorie, dar nu excedați de ea. Istoria Revoluției noastre furate și împinsă în zarea timpurilor revolute. Cu părți din ea asimilate (sacrificiul) și cu rămășițe de dreptate împinse sine die! De ce atîta spaimă de dialog cînd tinerimea n-are cum să uite înfringerea idealurilor în sînge? Noaptea cavernelor, zodia cuțitelor lungi! Întreaga Europă privește astăzi spre noi consternată. Se zguduie temeliile continentului de gheață, plăcile imperiului sovietic plutesc în derivă! Numai la noi s-a oprit corabia cu oportunități. În Carpați! O Europă îngenunchiată își recuperează drepturile îndelung lezate, uzurpate numai la noi, drepturile sînt confiscate fără opreliști. Funcțiile statului de drept subordonate bunului plac. Partidelor istorice în opoziție li se aduc diatribe cînd ele au suferit năpasta totalitarismului absolut. Separarea puterilor în stat e o datorie, nu un moft. Rămășițele **uniconducerii** vor să țină mai departe în mînă firul cu plumb! S-arate drumul „luminos" în tunel, accesul la istorie înfundat! Cîte jertfe și tragedii fără preț, cîte radiografii de vieți insingerate, cîte sume de nedreptăți și nelibertăți, de experimentări disperate, pentru a ajunge tot acolo unde știe oricine: la neant, la haos, la nimic! Se caută legitate în actele de zi cu zi sau numai legitimitate? Strada e o opoziție zgomotoasă, nimeni nu mai apelează la febra ei, dar de ce nu-și precizează puterea o poziție și intîrzie dialogul cu **opoziția**? Contactele cu diferite grupuri sînt praf în ochi, menite să închidă geana lumii, s-adoarmă conștiința. Guvernul (și președinția) plutește (și plutesc) continuu în ambiguu! Exercițiul libertății nu poate fi decît pluripartitismul, democrația la lumina zilei, a stărilor limpezi, nu a domesticirii cu bita, cu ciomagul, cu ranga...

Ce se caută, numai oblojirea rănilor sau plăgii mincinilor leacul? Rănile sînt încă supurînde, se vrea vindecarea sau răscolirea lor mai departe? Țara dispune de rezerve de personalități nepătate, de cugete curate, cu trecutul nestigmatizat, ce n-au dat și nu dau dovezi de indiferență civică, de oportunitate politică, de diabolism în schimbare de opinie. De ce nu sînt acreditate, coptate și valorizate, așa cum se cuvine?

PATRU TRAILĂ

O PRACTICĂ DĂUNĂTOARE

Viteza schimbării punctelor de vedere...

Sistemul filozofic materialist nu este o descoperire pur marxistă. Ceea ce a creat Marx nu este decît mutația unor concepții utopice, de origine franceză, spre o formă științifică a socialismului, cu scopul de a antrena masele de muncitori în lupta „cea mare" împotriva capitalismului. Prima țară din lume unde ideile socialiste au avut efect a fost Rusia țaristă, care nu avea un capitalism puternic — deci o slabă organizare economică și politică, fapt ce a permis declanșarea revoluției din 1917. În urma acestei revoluții, pe tezele socialismului apar noi concepții social-politice, cea mai importantă fiind concepția leninistă, care pune bazele comunismului. După 1945, absolut toate țările ce prin tratate au fost cedate influenței și controlului exercitate de comunismul stalinist, au trecut forțat la organizarea de tip socialist, fiind conduse de un singur partid, de orientare comunistă. Acesta a fost singurul punct de vedere preluat în mare viteză de comunismul existent în România anului 1945 și care în următorii 50 de ani nu a făcut decît să consolideze orînduirea socialistă sub conducerea forței politice a partidului comunist, orînduirea în care minunata clasă muncitoare (a se citi, securitatea și nomenclatura) participa plenar la înfrigurarea, infometarea, supunerea întregii populații. Anul 1989 aduce o criză galopantă a sistemului de tiranie comunistă. Din acest moment, viteza de schimbare a punctelor de vedere, în scopul supraviețuirii cu orice preț, nu mai poate fi calculată, fiind permanent accelerată de formațiunea care s-a declarat, post-revoluționar, conducătoare. Ca prim punct de vedere, schimbat cu cea mai mare viteză, a fost cel de trecere la revoluția populară din care a „emanat", cu aceeași viteză, Frontul Salvării Naționale și componența sa, în majoritate de transplant ideologic, comunist. Ca dovadă că Frontul Salvării nu se vrea un organism politic „închistat și dogmatic", a urmat schimbarea rapidă a punctelor de vedere ce situau fostul P.C. din România în afara legii și cel care menținea pedeapsa capitală, dovedind astfel, de fațadă, o „mare receptivitate" la ideile umanist-democrate. În continuare, alt punct de vedere se schimbă uimitor de rapid, potrivit căruia F.S.N. se constituie în partid cu intenția de a participa la alegeri, și ca urmare apar noi puncte de vedere în raporturile Front — Opoziție. Punctul de vedere ce denunța intenția unor partide de a vinde țara nu a putut fi probat cu nici un document preparator, iar în prezent Frontul caută un cumpărător, dacă nu de țară, măcar pentru o parte a industriei. Se pare că acei cumpărători de țară, dacă au existat, și-au revizuit intențiile. Există și viteza de „valoare zero", în exprimarea unor puncte de vedere ale comisiei de anchetă condusă de domnul Minzatu, cu sarcina de a lămuri cauzele evenimentelor de la Tîrgu Mureș, viteză înregistrată de asemenea și în anchetarea și stabilirea celor vinovați de întunecatele zile din 13—15.06.1990.

Un nou punct de vedere se profilează la orizontul roșu, apropiindu-se de noi atît de repede încît, se pare că nici nu ne vom putea salva de lovitura sa fatală. ACESTA este pachetul de legi. Din acest pachet, supus spre aprobarea celor două camere, guvernul trage cu mînă nesigură una cîte una ca la poker. Prima a fost trasă cea cu privatizarea aprovizionării și desfacerii cu alimente, care are menirea să mute toată răspunderea neajunsurilor acute către particulari. Următoarea mișcare de ruletă a dat legea scumpirii unor bunuri și produse în procentaj aproape dublu, fapt ce pune în mare dificultate pusterea economică a individului. Și tot așa, apar noi legi care mai de care mai „populare" și mai „binefăcătoare", cum ar fi moratoriul votat de Parlament ce suspendă pe timp de șase luni manifestările de protest cu scop revendicativ declanșate de sindicatele muncitorești. Dacă aceste șase luni de vacanță sindicală vor fi asemănătoare cu experiența ceaușistă de scumpire pe durată de un an a celui mai important aliment — carnea — dreptul de grevă va fi exclus pînă și din viitoarea constituție. Chiar luîndu-li-se dreptul de protest cei ce vor rămîne fără loc de muncă vor beneficia de ajutorul de șomaj, recent perfectat pe baza unei legi din același pachet. Se așteaptă legea presei, care e tot pe undeva prin pachet, lege ce va fi probabil atît de democrată și de elastică încît va aduce guvernului un număr imens de telegrame de mulțumire din partea gazetarilor. Precauția Guvernului de a nu pune în aplicare întreg acest pachet, dintr-o dată, ne ferește de trăirea unor emoții ce ar putea fi fatale pentru mulți dintre noi. Una e să suporți loviturile pe un sistem cuantic și alta e să te pomenești cu toate deodată pe sistemul Valea Jiului. Semnalăm pe orbita deplasării punctelor de vedere și măsura potrivit căreia muncitorii nu vor mai primi salariile de bază, cîștigul fiind reglat în raport cu realizările producției. Sistemul s-ar dovedi foarte bun atunci cînd este aplicat unei industrii puternic dezvoltate spre care vin cereri mai mari decît posibilitățile ofertei. Industria noastră nu va putea asigura o proporție mai mare de 65% din salariul tarifar al muncitorului, situație datorată cauzelor deja cunoscute, din care amintim lipsa materiei prime, tehnologia depășită, posibilitățile reduse de desfacere pe piața externă. Acest stadiu în care se zbat toate ramurile industriale a determinat un volum de import ce depășește cu mult valoarea exportului, ceea ce înseamnă că se cheltuiește mai mult decît se cîștigă.

Revenind la practica vitezelor de schimbare, guvernul nu imprimă totuși nici o mișcare acelui punct de vedere pe care l-a avut Ceaușescu în modul de a trata documentele finale ale lucrărilor post-Helsinki de la Viena, privitor la drepturile omului, deși declarații s-au făcut. Dar este posibil ca din promisul pachet de legi din care pînă acum nu s-au tras poate cele mai bune, să apară una cu mai multe drepturi decît are nevoie ființa umană! În ce ne privește, socotim că punctul de vedere decisiv și legile juridice esențiale țin direct de optimizarea cît mai grabnică a condițiilor de viață și de muncă ale atît de încercatului nostru popor. Nici un interes partizan nu trebuie pus deasupra acestor urgențe.

VIRGIL LAMBRU

EXPERIENȚĂ ȘI DIALOG

Tehnocrație sau meritocrație?

Sîntem asaltați în ultimul timp de o serie de denumiri noi, de proveniență mai mult sau mai puțin „capitalistă", care încearcă să adapteze (și reușesc mai mult sau mai puțin) limbajul politico-economic la „cerințele economiei de piață și ale democrației". Este adevărat că încă nu ne-am hotărît dacă ținta noastră democrație va urma un model oarecare (și cu atît mai puțin CE model va urma) sau va fi o democrație originală de tip nou. (Scuzați terminologia tributară încă tezelor de importanță istorică pe care am fost obligați să le tocim la învățămîntul politic, dar constatăm că expresii pe care le-am dori șterse din limbajul nostru de zi cu zi sînt încă folosite — și se pare cu succes — de către actualii și aleșii noștri iubiți conducători).

Presa română, atît cea de guvernămînt cît și cea de opoziție, continuă să vorbească despre tehnocrație: avem un guvern de tehnocrați, d-nul... Cutare este un tehnocrat de la care așteptăm marea cu sarea, colectivele de oameni ai muncii (și chiar sindicatele) trebuie să aibă în vedere ca în locurile cheie să fie aleși (numiți) cei mai buni tehnocrați etc., etc. Nimeni însă nu vorbește despre meritocrați. Criticăm birocrația, promovăm tehnocrația și nu pomenim nimic despre meritocrație. Termenul de meritocrație, deși larg circulat în cercurile de specialitate occidentale, nu a intrat încă în limbajul curent al românilor.

Una din cauze ar putea fi și aceea că cel mai mare tehnocrat al țării, d-nul Petre Roman, nu dispune de cultura economică necesară, dar este o explicație care nu ne satisface deoarece în jurul său sînt destui economiști care ar putea eventual să-i sugereze nu numai utilizarea unui termen, ci și o anumită linie de conduită pe care o implică utilizarea acestui termen. Principala cauză să fie oare faptul că în continuare în România nu se caută promovarea pe baza meritelor personale ci a... p.c.r.? (citește: pile, cunoștințe, relații). Am dori să fim bine înțeleși: nu avem nimic împotriva tehnocraților, deși în anumite cercuri de specialitate din țări care de cel puțin 200 de ani au depășit faza căutărilor „celor mai bune metode de trecere la economia de piață" tehnocrații sînt priviți în prezent ca o boală socială care produce la fel de multe victime ca, de exemplu, accidentele de circulație. Nu, nu sîntem împotriva tehnocraților, dar am dori să vedem în poziții cheie și niște meritocrați. Și ne întrebăm, pe cînd MERITOCRAȚIA, la orice nivel, va lua locul TEHNOCRAȚIEI care amenință să devină în prezent noua...?

Ing. MIHAI CONSTANTINESCU

CAZUL MARAMUREȘ

STRAJA DE NORD

Satul Rus aparține de comuna Dumbrăvița din județul Maramureș, aflat de strajă la hotarul de nord. Are pămînt puțin și răspîndit și pe ges și pe dealuri. Oamenilor le-a fost drag și l-au apărat în multe, foarte multe împrejurări de-a lungul timpului. Nu l-au dat nimănui decît copiilor care la rîndul lor l-au dat iarăși copiilor. Pînă prin 1964 cînd l-au dat CAP-ului. Nu cu drag. Așa au fost vremurile... Trebuind să-l lucreze și în această situație, fiecare se ducea la muncă tot cam pe fosta lui tarla; se mai întrebau cîteodată dacă pe aici trecea linia hotarului sau mai încolo asu... Altădată aveau un semn, un pom, o tufă de porumbe; vor mai ajunge oare vremea să pună iar semne pe pămîntul lăsat de bătrîni ca să-l păstreze cu sfințenie, să-l muncească cu drag, să nu-i ajungă oboseala pînă cînd nu va fi recolta pusă la adăpost? Gîndurile astea îi făceau să adoarmă tîrziu sau deloc, îi însoteau în drumurile lungi de navetă spre Baia Mare sau Baia Sprie în nesfîrșitele minute de coborîre pînă la 600 de metri în puturile minelor de la Baia. Credinți că va veni o zi... le-a dat tăria să reziste, să trăiască aproape toți pînă cînd...

Vremea a venit. Pe 27 decembrie oamenii s-au strîns și au hotărît între altele „spargerea colectivului" și împărțirea pămîntului, iar după sărbători, la ieșirea de la liturghie au rămas cu toții în fața bisericii. Au format comisia pentru redistribuire și au hotărît modul cum să se facă aceasta.

Comisia formată s-a deplasat la Baia Mare și au luat copii după hărțile de cadastru agricol în care era menționat unde și cît a avut fiecare familie, înainte de colectivizare, apoi tot comisia a luat legătura cu un topometrist pe care l-au angajat să măsoare pămîntul. Și l-a măsurat. Împărțirea s-a făcut cu voie bună, cu bucurie, nu le venea să creadă că este adevărat, că au avut zile să trăiască pînă în ziua aceasta.

Dintre tineri, unii mai șovăiau, totuși, de ce nu mai trăiește și tata, să vadă și el visul, minunea.

Așa a fost atunci și foarte puține voci au fost împotrivă, mai mult formal și mai mult dintre cei care aveau funcții în C.A.P. și în p.c.r. Însă erau și ei fii ai satului și dacă așa au hotărît cu toții, înseamnă că așa era bine și așa a rămas. Așta pentru că oamenii din satul Rus, din împrejurimi și din tot Maramureșul, în general sînt oameni așezați, echilibrați, înțelepți. Numai pălinca și femeile îi mai stîrnesc oleacă, dar acum era vremea altor hotărîri. Cele mai mari suprafețe revenite unora nu depășesc 7—8 hectare, e știut doar, pămîntul a fost aici, întotdeauna puțin.

Pentru cei ce n-au mai fost în viață, au venit copiii, care de pe unde au fost, deși fiecare avea urmași în sat.

Oamenii sînt gospodari, au gospodării frumoase pentru că, îmi spune dl. Dumitru Sovagău, înainte de colectivizare dădeau banii pentru pămînt, dar după aceea, pămîntul nemaifiind de vînzare, din banii cîștigați și-au făcut case frumoase, gospodării și uri, și-au cumpărat mașini și altele. Au muncit din greu pentru acești bani. Cei ce lucrează în mină, la adîncimi de peste 600 de metri, unde temperatura este în jur de 40 grade iar din tavanele galeriilor curge apă acidă, știu bine cum se cîștigă banul; cei care fac navetă la Baia Mare, larna și vara, știu de asemenea. De sat i-a legat casa și speranța acestei zile a împărțirii pămîntului. Dacă această zi a venit, au scos fiecare de pe unde au avut ascunse plugurile și boroanele și le-au curățat de vaselină; unii și-au cumpărat animale, și-au făcut bice din curele împletite în „septe", au hotărît să plătească lucrările făcute pînă atunci și apoi, ce mai e de făcut, or face ei. Și-au ascuțit coasele și secerile. Grîul chiar acum, se seceră manual, într-o fază cînd pleava nu se desprinde de bob; apoi îl fac snopi pe care îi pun în „cruci" sau stoguri, acoperite cu mohor, circa două săptămîni, pentru răscoacere și apoi se treieră, altfel nu iese făina bună, nici pîinea. Au găsit și treierători, acum sînt acționate electric.

Pămîntul satului nu este foarte bun, trebuie îngrășat și îngrășăminte nu sînt. Dar și-au amintit că altădată îl îngrășau cu polechin, o dată la 5—6 ani, și obțineau recolte foarte bune, aproape duble. Îmi spune că polochinul este un pămînt albastru, o marnă, pe care îl scot din albii de torenți sub formă de lespezi, „tăblii", îl pun la soare, pentru a se degrada și a se face ca o cenușă grasă, numai bună de împrăștiat pe cîmp. Chiar și în vreme de secetă au obținut recolte foarte bune pentru că polochinul acesta îngrașă pămîntul și îi produce „un fel de frig".

Satul Rus făcea parte din comuna Dumbrăvița alături de alte două sate, Sinobești și Ungurași. Toți locuitorii sînt români, deși poartă nume ciudate: Cadar, Sovago, Chereches, Timar, mai rar Cornea; aceasta pentru că în vremea ocupației maghiare, oamenii erau înregistrați după meseria ce o avea fiecare: Cadar — cel ce face căzi, Sovagă — tăietor de sare, Chereches — rotar, Timar — tăbăcar și așa mai departe, pentru că așa era atunci.

În toate satele comunei s-a împărțit pămîntul. Acum, acolo este liniște, liniștea pe care o dorește toată lumea, ca să se poată munci. În satul Rus, ca aproape peste tot în Maramureș țăranii și-au aflat din nou rostul lor adevărat și vesnic, munca pămîntului propriu.

DUMITRU NICODIM

Esența ceaușismului

(Urmare din pag. 1)

dată așa este), România se va orienta în alte direcții. În care direcții? Spre China, Africa, Fidel Castro, a cărui barbă a început să se răcească? Mereu același gest de întoarcere a spatelui lumii civilizate occidentale. Se poate descifra în această atitudine periodic afirmată o întreagă ereditate istorică. N-o putem discuta acum. Dar este, în mod evident, tot mai anacronică și nepolitică, tot mai contraproductivă. Vom împărți la nesfîrșit mizeria și subdezvoltarea cu lumea a treia?

S-a vorbit, în sfîrșit, cu deplină îndreptățire, de naționalceaușism. Este o formulă care definește foarte bine ceaușismul și care rezumă toate aspectele sale esențiale. A face apel la istoria națională al cărei sens n-ar fi fost decît de a aduce familia Ceaușescu la putere, a pune — în filme — pe Mihai Viteazul să țină discursuri ceaușiste, bombastice și sforăitoare, a picta fresce istorice în care Ceaușescu este pus alături de Ștefan cel Mare și multe altele, este nu numai o dovadă de **kitsch** istoric, de cel mai prost gust, dar și de manipulare grosolană a istoriei naționale. Ea a fost confiscată și trivializată într-un mod inimaginabil.

Același național-ceaușism reprezintă și izolaționist cultivă și sovinismul și naționalismul obtuz, izolarea de alte națiuni, discriminarea agresivă a minorităților, complexele față de „străini", reflexul etern defensiv față de lumea din afară. Ne aflăm, din nou, și sub acest aspect, în plin anacronism istoric. Sensul epocii este cu totul altul: spre integrare și federalizare, spre deschiderea frontierelor și libera circulație a ideilor, persoanelor și bunurilor de orice fel. Dl. Petre Roman pare să înțeleagă ceva din toate acestea. Dar dl. Ion Iliescu, cu studii doar la Moscova în perioada stagnării și care nu cunoaște deloc, din păcate, occidentul?

Copyright Digital Archive Foundation

Scrisoare deschisă domnului ION ILIESCU

(Urmare din pag. 1)

Inscenarea fată de orice formă de opoziție („Jos cu noi e cu noi e împotriva noastră" a „Dumnegoi", e „lacheului"...).

— Boicotarea sistematică a presei cu adevărat independente (multe dintre ziarele Democrației vizate nu mai apar).

— Subminarea comisiei electorale și a alegerilor, dînd o lovitură de grație principiului democratic de pluralism politic.

— Războiul impotriva elitei intelectuale. Dacă n-ar fi așa, ați fi intervenit în urmă, utilizînd aceei slugoi (foști ingrași ai familiei Ceaușescu, aviind rolul de turnători și la securitate) care în slavile dumneavoastră (F.S.N.) insuflă și lansează calomnii grosolane, un adevărat adevărat moral, împotriva unor personalități editoriale de prim plan, ca de pildă, Gabriel Liiceanu, Octavian Paler, Ana Blandiana și altii. Ați fi făcut-o din respect fată de adevăr și de cultura română. Tulerind discreditarea lor, spălînd și discreditarea celor mai valoroase oameni ai culturii noastre.

— Refuzul dialogului ori de cîte ori ați fost solicitat (Tg.-Mureș, Piața Universității, Alianța de la Timișoara).

— Menținerea neschimbată a foștilor procuratori, colaboraționiștii cu fosta securitate; repunerea în aceleași funcții a foștilor securiști, reabilitată — „serviciul de informații". Am constatat că funcția acestui serviciu este de a supraveghera populația comunicațiile telefonice, corespondența.

— De cîtva timp nu faceți decît să inventați noi organisme de represiune: unități militare speciale (specialiștii în arte marțiale japoneze: împotriva cui? doar nu pentru a apăra frontierele?); noi forme de jandarmerie pentru menținerea ordinii etc. Bănuiesc că sînt recrutate toi din tinerele elemente ale bătrînei securități.

— De ce vă este teamă, d-le Iliescu?

Studenții nu au altă armă decît protestul cu pancartele goale; intelectualii, nu au la îndemînă decît verbul; și toți împreună, nu avem decît adevărul ne care putem să ne sprijinim. Vă este frică oare tocmai de adevăr?

— Orice sistem social, dacă nu este întemeiat pe adevăr, e scrit pieirii. În comunism minciuna și represiunea sînt cele două paleative ale eșecului social, politic și economic și sistemului. Folosirea acestor metode — minciuna și represiune — denunță rădăcinile comuniste ale gîndirii dumneavoastră.

— Crea ce ați provocat în zilele de 13—15 iunie împotriva populației Capitalei — și mai ales a tinerilor — ține de domeniul cosmarului. Prin ariul d-voastră ați scos țara în afara legilor și a instituțiilor, iar acest lucru este foarte grav. Ați provocat moartea și rănirea a zeci și zute de oameni, umilirea și jignirea a mii de cetățeni nevinovați, a mii de tineri cărora le datorați, ca noi toți, eliberarea din decembrie. V-aș mai aminti că nici o specie animală nu lovește în tînăra ei generație. Să fie oare cruzimea care vă caracterizează? Mă gîndesc la simularea unei de proces intentat soților Ceaușescu, la pedeapsa de terroriștii, la militarii și civilii răniți și uciși în acea perioadă, la demnitari „sinucigași"...: ați început să vă exercitați puterea prin vărsare de sînge, în ziua de Crăciun; minerii i-ați mai chemat în două rînduri: sînge a curs și la Tîrgu-Mureș... totuși ați fi putut să-i oprim.

— Acum țineți în închisoare oameni nevinovați, recrutați din Piața Universității: pe liderii lor, Marian Munteanu, Dumitru Dincă, Leon Nica, Le inocenți vinovații. Cu ce drept îi inerimi? Ați pierdut această calitate rînd, primul, ați greșit, în mod dovedit în fața legii făcînd apologia infracțiunii (art. 324 cp. și, de-ar fi doar ați 5. Infracțiune? Da, pentru că minerii nu aveau nici o calitate de a ancheta, a răpi oameni, a distruge bunuri. Dacă potrivit din Capitală, cum spuneați, nu putea face față la două zile zece de manifestanți, puteați aduce ist atît de bine, în loc de mineri, zece mii de polițiști din provincie ca să împrăștie trei zute de oameni. Ei ar fi știut că n-au voie să devasteze sediu, universități, biblioteci, că nu au voie să insulte, să lovească în timpul exercițiului funcțiunii — așa spune tot codul penal. Sau poate nu ați adus tocmai de aceea? Teroarea poate avea un popor moralmente, îl poate și distruge, dar nu-i poate forța iubirea.

— Spre binele d-voastră, pentru reabilitarea d-voastră în fața opiniei publice din țară și din străinătate renunțați la astfel de practici staliniste, puneți în libertate deținuții din 13—15 iunie, deținînd rămîși și familiile lor, accentați o comisie de anchetă formată și din reprezentanți ai partidelor interesate, în prezența unor observatori străini respectați valorile democrației: pluralism, separarea puterilor, o legislație bazată pe principii liberale, respectarea drepturilor umane — individuale și colective. Dar mai ales, nu mai practicați violența și minciuna ca subterfugii ale unei incapacități de a scoate țara din marasm. Cer eliberarea imediată și necondiționată a lui Marian Munteanu și a celorlalți nevinovați. Din partea d-voastră ar fi o primă dovadă de lepădare de practicile comuniste folosite pînă acum.

Scrisoare deschisă domnului PETRE ROMAN

(Urmare din pag. 1)

Că nu au fost creanți, o dovedește faptul că României nu i s-a promis statutul solicitat decît sub rezerva îndeplinirii riguroase a celor cinci condiții cerute de mine, vizînd eliberarea deținuților din 13—15 (Marian Munteanu), vizînd presa, televiziunea, funcționarea neîngrădită a partidelor și grupărilor de opoziție, separarea puterilor, independența justiției. Declarații ulterioare făcute de Parlamentul European, de Comunitatea Europeană confirmă faptul că România nu i se va acorda nici un avantaj politic și material, atîta vreme cît guvernul român continuă doar să simuleze o democrație verbală, în timp ce, în fapt, suprimă cu brutalitate valorile democrației.

Avem nevoie, domnule ministru, de reprezentanți ai puterii cinstiți și curați. De oameni cu suflete minjite am avut destulă parte. Numai o societate întemeiată pe adevăr are șanse de stabilitate. La Consiliul Europei, România ar fi dobîndit statutul solicitat de tinerii d-voastră purtători de cuvînt dacă ei ar fi spus adevărul, dacă ar fi spus cel puțin atît: „da, a existat o reprimare nejustificată: da, chemarea minerilor a fost o greșeală: da, mai există, în afară de Marian Munteanu, studenți muncitori, tineri, arestați neprocedural, dar vor fi eliberați; da, presa independentă, partidele de opoziție au fost boicotate, dar se vor lua măsuri ca ele să funcționeze normal", etc.

Domnule prim-ministru, aveți puterea în mînă și dacă vreți binele țării, desolidarizați-vă de neadevăr. Minciuna este arma comunismului, ea izvorăște din nelegiuri și lașități.

Evenimentele din 13—15 iunie nu vă deculpabilizează nici pe d-voastră din punct de vedere moral. În calitate de prim-ministru ați fi avut obligația să apărați populația Capitalei în fața violenței declanșînd Lorul d-voastră ar fi fost în stradă, punînd capăt neînțelegerii.

Sînteți în plus, profesor universitar. O obligație elementară a oricărui cadru didactic este de a-și apăra elevii, studenții. Marian Munteanu, împreună cu toți ceilalți în situația lui, vă sînt studenți potențiali, Marian Munteanu este nevinovat. Dovezile nevinovăției sale sînt grăitoare. Aveți datoria morală să fiți de partea lui, pentru că știți mai bine decît oricine că este nevinovat.

Sînteți într-un moment de cumpănă. Reformele în economie — poate pe acestea le doriți cu adevărat vor eșua dacă în suprastructură supriați libertățile, valorile democrate. Arbitrariul, intoleranța, nelegiuirea due la marasm; minciuna, la nesiguranță și instabilitate. Inițiativa creatoare nu poate lua ființă decît din adevăr.

Încă nu e tîrziu, domnule prim-ministru, să treceți de partea adevărului. Dovediți-o prin fapte. Numai astfel veți putea avea sorți de izbîndă. Dispuneți eliberarea imediată și necondiționată a d-lui Marian Munteanu și a celorlalți deținuți din 13—15 iunie.

CARNET INTERN

INIȚIATIVĂ PARTICULARĂ. La nivelul județului Teleorman s-au înregistrat 834 cereri de privatizare, din care s-au soluționat 754. Între acestea se află 27 întreprinderi mici, 15 asociații cu scop lucrativ, 297 asociații familiale și 415 activități individuale. Este de remarcat faptul că primăria județului a declanșat o amplă acțiune de inventariere a spațiilor disponibile pentru a fi transferate cît mai repede întreprinzătorilor.

— În județul Maramureș, organele de specialitate au eliberat pînă în prezent autorizații pentru înființarea a 459 întreprinderi mici, 49 de asociații cu scop lucrativ, 645 asociații familiale, precum și pentru 577 de persoane care își desfășoară activitatea în mod independent.

— La Constanța a luat ființă prima societate comercială pe acțiuni cu participare de capital străin — „Coophersek Sa", care are ca obiectiv exportul de produse românești și importul de bunuri de larg consum și produselor alimentare, cu vînzare în lei sau valută, organizarea unor activități de turism și transport de călători în țară și peste hotare. Unitatea este constituită pe acțiuni, la prețul nominal de 1 000 lei, la care participă persoane juridice — UJECOOP Constanța — și persoane fizice, iar ponderea capitalului străin este de 47 la sută. În prezent, Coophersek dispune de patru magazine cu mărfuri de import: două lîngă Satul de vacanță, unul la Neptun și unul la Hanul Morilor, pe șoseaua București-Slobozia-Constanța. De asemenea, societatea organizează transportul călătorilor pe ruta Constanța-Istanbul și în Bulgaria, în colaborare cu o firmă din Turcia.

— Sub firma „Transilvania Construction Company", a luat ființă la Tîrgu Mureș o nouă întreprindere particulară. De fapt este vorba de asocierea unor întreprinzători care desfășoară o activitate complexă în domeniul construcțiilor atît în țară, cît și în străinătate.

— Trustul S.M.A. Galați oferă o largă gamă de servicii pentru agricultorii particulari. Stațiunile de mecanizare execută pentru populația de la sate un mare număr de lucrări agricole — arat, fertilizat, pregătirea terenului, însămînțări, prășit mecanic și transportul recoltei.

— La început de drum se află cîteva teatre particulare bucureștene — „Scorpion" (al regizorilor Tudor Mărăscu și Dinu Grigorescu), companiile teatrale ale actorilor Matei Alexandru, George Bănică și Constantin Fugașin (aceasta din urmă cu un teatru ambulant) —, precum și teatrul „Toma Caragiu" de la Ploiești. La Timișoara, Compania particulară de teatru „Ion Ieremia—Emilia Jivanov", a pus bazele teatrului de comedie „Molière". Tînărul colectiv teatral a și început pregătirea premierei inaugurale cu piesa: „Răscoala bărbaților" de Molière.

— Filialele din Buzău ale băncilor naționale agricole și de investiții au acordat, în ultimele 3 luni, unui număr de aproape 100 persoane care au organizat diverse activități pe baza liberei inițiative, un volum de credite însumînd 8 milioane lei. Pînă la această dată în județul Buzău sînt înregistrate peste 600 de certificate prin care se autorizează practicarea unor meserii, crearea unor asociații familiale, cu scop lucrativ, precum și înființarea de întreprinderi mici.

— În România a fost înființată „Banca pentru mica industrie și libera inițiativă — Societate pe acțiuni". Este prima bancă particulară din țara noastră, care pentru început dispune de un capital de 1,5 miliarde lei, împărțit în 1,5 milioane de acțiuni a cîte 1 000 lei fiecare.

(Byron)

Grupaj întocmit de EUGEN TODEA

ECONOMIA în atenția Camerei Deputaților

Lucrările Adunării Deputaților au fost reluate joi, 19 iulie cu începere după orele 9.

Referindu-se la Legea privind organizarea și funcționarea pe baze comerciale a unităților economice de stat, domnul ministru asistent al primului ministru pentru reformă și relații cu Parlamentul, Adrian Severin, a prezentat expunerea de motive a Guvernului. În continuare, domnul Ionel Blaga, președintele Comisiei economice a prezentat un referat al Comisiei privind unele probleme de principiu.

Conform Regulamentului, cele opt grupuri parlamentare au luat pe rînd cuvîntul prin reprezentanții lor, în cadrul discuțiilor generale asupra proiectului de Lege.

Domnul Dan Lăzărescu, deputat P.N.L. după ce a arătat că nu este de acord cu aprobarea legilor în regim de urgență a referit la Legea în discuție. Domnia sa consideră că Guvernul este prea prudent în acest proiect, mai ales acum cînd țara este confruntată cu alternativa falimentului economic. Abundența și persistența birocrației diminuează deschiderea către economia de piață, iar proiectul devine astfel incompatibil cu principiile noii concurențe, a spus vorbitorul. Din criticile relevate am mai reținut referirile la modelul suedez, care egalizează prosperitatea. Preluat de noi, acest model va duce la egalizarea mizeriei.

Domnul Ion Ratiu a arătat că P.N.Ț.-c.d. se plasează într-o poziție de opoziție leală față de Guvernul actual al României. Această lealitate este valabilă și pentru Parlament, în care partidul înțelege să participe activ în toate domeniile. Criticile dumneaului au vizat racilele poporului român: birocrația și corupția, a căror posibilă prezență nu este împiedicată să apară prin prezenta Lege. În loc de o structură piramidală cu un singur vîrf, propunerea Guvernului consfințește apariția unei structuri piramidale cu mai multe vîrfuri. Astfel, prilejul potențării acestor racile va fi înmulțit și va fi îngreunată coordonarea activității economice, a adăugat deputatul P.N.Ț.-c.d. „Trebuie să ne ferim să cădem din loc în puț sau în puțuri. „Prevederile articolului 23 prin care se asigură accesul direct al salariaților la acțiunile întreprinderilor în care muncesc a fost salutată. În concluzie, P.N.Ț.-c.d. susține din plin, direcția în care merge proiectul de Lege.

Dl. Nicolae Dumitru deputat F.S.N. a considerat că proiectul conturează vîrful de lance al economiei naționale către economia de piață. A enunțat totuși o rezervă: „Avem nevoie de o acțiune curajoasă, concretă cu efecte așteptate. Meritul Guvernului este că oferă o deschidere și un scenariu, care trebuie confruntat continuu cu realitatea rezultatelor".

Încă de la începutul discuțiilor Legii pe articole a fost adoptată o altă formă a titlului: **Legea privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale.** A fost de asemenea aprobat primul capitol din care menționăm schimbările aduse în urma amendamentelor: Unități economice, bunuri sau activități pot fi după caz concesionate sau închiriate, cu respectarea prevederilor prezentei Legi. Regiile autonome și societățile comerciale pot să se asocieze pentru realizarea în comun de activități productive și de comercializare.

În atenția Camerei Deputaților a stat și Universitatea Ecologică. Discuțiile vor continua. Au fost abordate și alte probleme ale învățămîntului în general.

Lucrările Adunării au fost reluate vineri, 20 iulie, la orele 9.

VICTOR DANC

Despre COPPA DEL MONDO — Italia '90

Așadar, din proba optimilor au rămas pentru a se înfrunta în sferturile de finală ale Coppei del Mondo — Italia '90 — echipe cu merite, îndreptățiri și vechimi diferite.

În prima din ele, două echipe care se calificaseră împotriva desfășurării meciurilor, dar și cu ajutorul Zeiței Fortuna, Iugoslavia și în special Argentina, pe care nici de data aceasta norocul nu a lăsat-o în pană. Căci după o tatălnice în care sud-americanii nu au strălucit, ei au fost dominați de „plavii" ce jucau în zece oameni, s-a ajuns la 11 metri; aceștia au avut o derulare de domeniul fanteziei, atingînd tensiuni de nebănuit. Iugoslavia începe cu o bară și, după execuțiile lui Buruchaga și Prosinek, Argentina are 2—1 și pare calificată; urmează însă o incredibilă ratare a lui Maradona, șut cu încetinitorul, sîrbii marchează și după bara Argentinei, a lui Sensini, alb-albaștri sînt în intern cu Diego zdrobit. Bilardo knockout și iugoslavii în al șaptelea cer. Mai au însă de tras de două ori și iată că uluitoarea nouă răsturnare se produce: ambele lovituri sînt ratate, prima în bară și a doua respinsă de această ultimoare rezervă urcată puternic în prim-plan Goicoechea. Dezotti transformă și năstrușnica zeiță legată la ochi își îndreaptă din nou preferințele spre echipa Pampasurilor revenită în sufleri.

Simpaticii și truditorii irlandezi s-au comportat mai mult decît onorabil în fața gazdelor cuprinse de elanul ce trebuia să-i ducă în finală. Misiunea azzurilor nu a fost deloc ușoară cu acești nordici care nu abandonează niciodată și golul promptului Schilacci elibera de griji un stadion întreg și trimite pe peninsulari la Napoli pentru a-și apăra dreptul de a se înapoia la Roma, la marea finală de pe Olimpico.

Al treilea meci a oferit o dispută destul de echilibrată, deși nu se anticipa o rezistență atît de dîrză a Cehoslovaciei în fața R.F. Germaniei. Superioritatea acestora de ansamblu și de organizare a fost precumpănitoare și deși victoria a fost de justețe și printr-o lovitură de la 11 m, ea a fost neîndoielnică și nu ar fi putut fi împiedicată, chiar fără eliminarea suferită.

În fine, ultimul dintre sferturile de finală dintre simpatizata revelație Camerunul, agreat de mare parte din public, și echipa Albionului, aceeași luptătoare pînă la sacrificiu și pînă în ultimul moment, — a avut și el momente de suspens și răsturnări de situație. După ce Anglia a avut conducerea datorită unei clasice faze anglosaxone de centrare, manevrele dibace și surprinzătoare ale africanilor arătau că nu se impacă cu acest rezultat. Se va ajunge astfel la 2—1 pentru ei, ceea ce sporește înverșunarea englezilor, de unde a rezultat o luptă aprigă, din care, nu fără șansă, insularii au avut cîștig de cauză după un meci spectaculos și atractiv care a prilejuit o emoționantă despărțire a oaspeților de peste Mediterana de C.M., în aplauzele întregului stadion, ale turului de onoare.

Drept urmare, s-au prezentat la startul confruntării pentru gloria de a fi prezente în seara de 8 iulie pe Stadio Olimpico, cele patru formații învingătoare, din care numai două aveau să-și atingă scopul. Una dintre ele urma să fie aceea dintre beneficiara tuturor circumstanțelor favorabile, protejata norocului: Argentina și purtătoarea nădejdilor tifosilor peninsulari, echipa care nu primise nici un gol: Italia. Prima reprezentă a apărînd echipei încurajată frenetic de o mulțime transportată — în ciuda apelului fățiș lansat de Maradona locuitorilor Neapolului — și care a și înscris repede prin același Schilacci un gol ce trebuia să-i aducă victoria. Dar după pauză Dieguito a strîns rîndurile echipierilor săi, aceștia izbutind acum singura perioadă în care au jucat de fapt fotbal din tot periplul lor la acest C.M. Și la argentinieni tot Caniggia va înscrie pe o gravă — și fatală — greșeală de apărare, în cap cu Zenga, golul care va duce la prelungiri și apoi la 11 m. După trei schimburi care au marcat fiecare, doi italieni, Donadoni și Serena, jucători de o tehnicitate remarcabilă, vor rata unul după altul evidențiindu-l din nou pe Goecoechea și făcînd astfel ca transformarea lui Maradona să fie aceea care distribuia sud-americanilor biletele pentru Roma, iar gazdelor, a căror dezamăgire a fost coplesitoare, ca și a întregii Italii, drumul spre Bari pentru cel mult locul trei: pe care-l vor obține pînă la urmă.

La Torino — al doilea oraș care alături de Napoli ridica „A rivederci" spectatorilor Coppei del Mondo — aveau să-și dispute al doilea tichet pentru Roma robusta echipă a Germaniei și îmbunătățita formație a Marii Britanii. Meciul a fost dîrz, spectaculos, disputat cu sportivitate și la golul înscris de Brehme, — a cărui deviere de către Parker l-a păcălit pe Shilton puțin prea avansat, — a venit în replică cel înscris de Linecker cu trei fundași lîngă el: este dificil cui să-l atribui, măiestriei atacantului sau perplexității de neadmis a apărătorilor, dar rezultatul lui a fost că a trimis din nou combatantele la proba de foc și rigoare a penalty-urilor. Ușoara superioritate din timpul meciurilor, — dar incontestabilă, — a „cavalerilor teutoni" a prevalat acum asupra celor ai „mesei rotunde", căci ei au înscris gol după gol, deși veteranul Shilton a plecat de fiecare dată pe direcția mingii, în timp ce „genialul Waddle" (expresia aparține TV italiene) și Beardsley nu reușeau să-l învingă pe Ilgner.

Și astfel, la rîvnitul rendezvous roman urma să se reediteze — un capriciu al sorții sau o rejucare a unuia din meciurile cu cîntec (chiar finala) ale celei de-a doua ediții (din voia lui Havelange) mexicane a Campionatului mondial — finala din 1986 de pe Azteca. Mai întîi însă cîteva cuvinte despre finala mică de la Bari, unde echipa azzură a încercat să aline cît se putea din amărăciunea publicului italian, acuzînd-i ca ofrandă ultimul loc pe podium, al treilea, odată cu retragerea „stadionului de vis" de pe scena Mondialelor. A învins datorită în cea mai mare măsură unui gol pe care Shilton, la plecarea sa, i l-a oferit cadou lui Baggio, o echipă a Angliei cu nimic inferioară. Dacă golul lui Berti în ultimele secvențe, anulat de arbitru (de ce oare?) a fost de natură să înlăture vreo obiecțiune asupra învingătoarei, atribuirea „Trofeului fair-play" echipei lui Robson a sunat și ca o consolare, dar și ca o răsplată a unei comportări sportive pe care este de așteptat să și-o însușească și suporterii echipelor engleze, — iată acum reprimite în arenele internaționale.

Revenind la finală să subliniem de la început organizarea de înaltă ținută și cadrul feeric în care ea s-a desfășurat, oferind un spectacol de neuitat. Compensație în mare măsură pentru dezamăgirea produsă de partida propriu-zisă în care o singură echipă a jucat fotbal, cealaltă făcînd o demonstrație de antijoc unică în istoria unui campionat mondial. În timp ce argentinienii, agățîndu-se de speranța deșartă că norocul îi va răsfăța la nesfîrșit, au făcut tot ce era posibil să ajungă la salvatoarele — pentru ei — lovituri de la 11 m, care le aduseseră de două ori calificări nemeritate și n-au tras un singur șut la poartă, germanii au atacat tot timpul cu hotărîre; cu excepția ultimelor minute. Au făcut-o cu efectele pe care li le-a permis o defensivă disperată, cu Maradona în frunte și cu nici un om în față (Dezotti a apărut în această poziție numai cîteva minute înainte de final, pentru ca în acest scurt interval să-și faulteze de maniera în care a făcut-o pe Buchwald), a schimbat și direcțiile și ritmul, a tras la poartă de cîte ori a avut ocazia, și a ratat destule. Dacă golul a venit din 11 m — a cărui acordare trebuie judecată din punctul de vedere al viziunii arbitrului nu al reluărilor pe monitor, care nici ele nu pot duce la contestare valabilă — el constituie o victorie în întregime meritată și fără putință de contestare. Eliminarea lui Monzon nu a fost un element pregnant, căci și pînă atunci argentinienii nu făcuseră altceva decît să se apere; de altfel, eliminarea este perfect justificată; sau poate autorul unui faul atît de grosolan trebuia lăsat în teren pentru a păstra neatins „comando"-ul celor care au fost campioni de departe ai faulturilor și obstrucțiilor și ai avertismentelor; poate-poate mai încropeau vreo victorie? Comentariile în acest sens nu-și găsesc motivare decît într-o exagerată tendință de a comenta de dragul comentariilor. Căci nu poate exista *nici un dubiu*. Victoria în acest meci nu putea, nu trebuia să fie decît a echipei care a dovedit că o merită prin comportarea ei de-a lungul întregului campionat. Mai bine ar fi trebuit repetat și subliniat că „s-a făcut dreptate"! Ar fi fost poate cea mai mare injustiție din istoria fotbalului, care nu duce deloc lipsă de injustiții de tot felul, ca această echipă a Argentinei să ajungă campioană mondială; și pentru a treia oară. Nu au fost de ajuns cele două titluri cîștigate așa cum știe toată lumea?

Păcat că nu s-a făcut — nu se putea face — dreptate și pentru cele 2 precedente, obținute prin mijloace dintre care majoritatea nesportive și lipsite de fair-play.

Actualei campioane mondiale nu i se pot aduce asemenea imputări.

IOAN FRINCU

N.R.: Considerații generale și despre echipa României (promise) într-un număr viitor.

În atenția organizațiilor județene ale P.N.Ț.-c.d.

Sîntem informați că unii componenți ai grupului de membri care au făcut parte din organizația de tineret de pe lîngă conducerea centrală și care au fost excluși din partid au contactat unele organizații județene cu intenția de a provoca dezorientare.

Atragem atenția organizațiilor județene că persoanele respective nu au nici o contingență cu P.N.Ț.-c.d. și că activează în impostură.

Publicăm numele celor excluși:

1. Ion Rădoi
2. Sorin Lupașcu
3. Horia Niță
4. Cristian Ciobanu
5. Ion Florea
6. Dan Mihăilă
7. Nicușor Lambrache
8. Doru Cacuei
9. Mihaela Sabin
10. Anca Dobrotă
11. Sorin Cerin
12. Mircea Bedrulea

Piața operelor de artă

L'EXPRESS

Baiser-le din Moscova

Cum un șofer de ambasadă a dobîndit, și a pierdut cea mai extraordinară colecție de de avangardă rusă

Povestea se deschide într-un decor al anilor '30, la Moscova. Imaginați-vă un tip scund, cu sprincene arcuite ca perle de adunat firimiturile de pe masă, ochi negri, privirea metalică, **Georgi Kostakis** (este numele său scris în mod deliberat **Kostakis** pentru a părea occidental) care este șofer la **Legația Greciei.** Născut la Moscova din părinți greci, aceasta pare natural. Așa cum ar părea natural astăzi, biografilor săi occidentali, ca el să cumpere tablouri vechi, argintărie, icoane și covoare caucaziene. Un șofer în opulenta Rusie a lui Stalin cîștigă o grămadă de bani. Mai ales cînd interiorul a sute de case, ale căror proprietari sînt absenți (datorită asasinatelor sau exilului) este aruncat pe piață. Pentru micii smecheri strategic plasați, traficul de artă merge bine.

Dar vai! O neînțelegere între **Stalin și Grecia** face să se închidă **Legația** și odată cu aceasta și afacerea.

Ambasadorul lui Hitler, contele **Von der Shulenburg,** pe care Kostakis l-a dublat îndeaproape în magazinele **Comisiei de Stat,** unde se desfac colecțiile celor de mai sus — vezi cartea fascinantă apărută în 1981, la Harry N. Abrams, din New York, **„Avangarda rusă. Colecția George Kostakis"** — îi propune o nouă slujbă. **Kostakis** preferă să se eschiveze. El acceptă oferta suedeză de a deveni un fel de șef al portarilor la **Ambasada Finlandei** în momentul în care sovieticii pun mîna pe **Carelia.**

În 1943, tot la Moscova, **Kostakis** se fixează în cele din urmă la **Ambasada Canadei,** ca șofer. Pentru mai bine de 30 de ani nu s-au mai putut lipsi de el.

O vocație de familie, s-ar părea. Fratele lui, **Nicolai,** și el conduce mașinile **Ambasadei Marii Britanii.** Trebuie să spunem că, deși autoritățile sovietice îi tratează pe străinii născuți aiolo mai degrabă cu bănuială, au admis la momentul potrivit ca cei doi frați să fie plătiți în valută forte datorită pașaportelor lor grecești. Cînd iubești arta, asta poate să ajute.

Kostakis iubește arta. O iubește atît încît cumpără mult și revinde tot pe cît cumpără, la ieșirea din război el lichidează tablourile vechi și antichitățile, pentru a trece la **avangarda rusă dintre 1910 și 1925; constructiviștii, fauvi, de la Malevici la Larionov și Popov.** Este epoca foametei și... momentul în care **Pravda** revelează cititorilor săi **„pro funzimea decadenței moderne",** de la **Cézanne** la **Adrian,** trecînd de la **P.** și **Malevici. Pravda** „**josnicile antirealismului agresiv**". Artiștii încă în viață — **Alexandru Rodcenko, Dimir Tatlin** — nu mai în arta lor, explică new-york-ezul. Mai preferă **cartofii, Kostakis ce și adună.** După cum ne, fără să clipească, de care este vorba, și să-și permită să ofere mai mult decît toți marii sovietici".

Colecția devine enormă, cerea obligatorie prin tamentul acestui factor telectual îl făcea celebru mica lume a ambasadorilor cidentale. El vinde mult, cu pasiune. Un pe **la Sothelby** este chiar în 1967. Fără urmă călătorește, se duce la shington în 1973, îl în pe colecționarul **Hirshhorn** poi, curios, raporturile cu toritățile se degradează furt are loc în 1974, un al doilea, în 1976, care soldează cu pierderea a de opere. Kostakis se amenințat.

Cînd „datcha" lui are toată colecția de picturi a lor '50, el înțelege clar, nează galeriei **Tretiakov** Moscova și **Eermitajului** Leningrad sute de opere, gociază plecarea sa la A cu restul, pe care le va a într-o vilă în stil bizantin Malevici este fără profesional. Dar pentru a simți în largul său, este mai bun.

La 4 aprilie se lichidează Sothelby. Estimările sînt fastice. **Urmarea din Est mai puțin. Rodcenko,** estimat între 15 și 20 milioane franci este răscumpărat la ca 8 milioane. Succesul este un alt **Rodcenko,** din „**Construcție nonreprezentațională de suprafețe proiectate și pictate**", **la mai puțin 2 milioane de franci.**

Totalul vînzărilor nu a depășit 7 milioane și au 76% de răscumpărări. Și-l nistim pe cititor imediat: Sothelby s-a descurcat. Nu semnalat nici un incendiu acea zi.

ERATĂ

Dintr-o regretabilă greșeală în articolul „Constantin Noica — între intuiție și revelație" semnat de Aura Alexa Ioan (ziarul nostru de marți 17 iulie a.c.), a apărut scris *talest* în loc de *talant*. Deci, corect se va citi talant; vezi „Pilda talanților" (Matei 25; 14—25; 30).

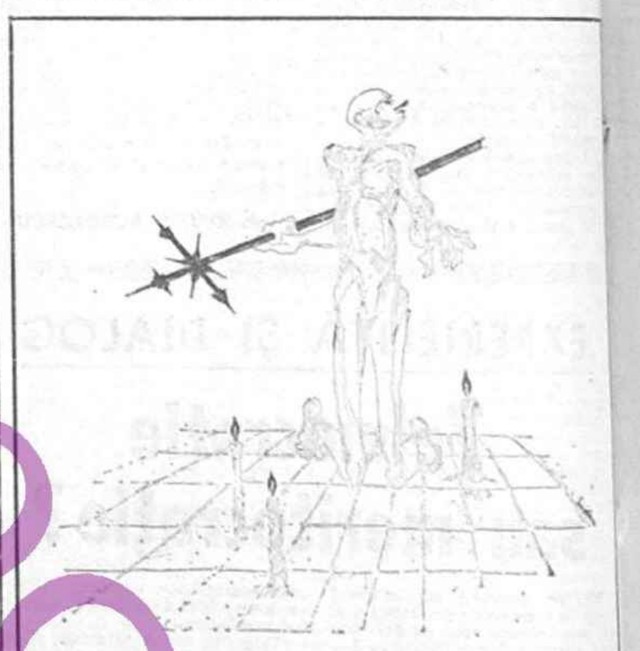

COMUNICAT

Organizația de tineret a Partidului Național Țărănesc — creștin și democrat și Tineretul Universitar Național Țărănesc, în numele principiilor democrației creștine și a omeniei românești, cer autorităților în drept clarificarea situației celor arestați în perioada 13—15 iunie 1990.

Considerăm că menținerea unei situații echivoce mărește tensiunea socială existentă.

Cerem, de asemenea, eliberarea imediată a domnului MARIAN MUNTEANU și a celorlalte persoane reținute în mod abuziv.

Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" — Sectorul export-import presă P.O. Box. 12-201, telex 10376 prsfir București, Calea Griviței nr. 64—66.
Tiparul: Combinatul poligrafic București.